

НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ
ІМЕНІ В. І. ВЕРНАДСЬКОГО
ФОНД ПРЕЗИДЕНТІВ УКРАЇНИ

УКРАЇНА У ВІДГУКАХ ЗАРУБІЖНОЇ ПРЕСИ

(Інформаційно-бібліографічний бюлетень)

Випуск 12
(грудень)

Київ 2013

УКРАЇНА У ВІДГУКАХ ЗАРУБІЖНОЇ ПРЕСИ
Інформаційно-бібліографічний бюлетень

Головний редактор

О. С. Онищенко, академік НАН України

Редакційна колегія

В. М. Удовик (заступник головного редактора),
А. В. Матвійчук, Л. М. Галаган

Реферативні та бібліографічні матеріали підготували

О.І. Макарова, С.М. Польовик, Т.І. Третяк, А.Г. Федорчук,
Н.О. Моршна, С.В. Семенкова, Т.А. Ставерська,
Т.О. Шарабанова, Н.С. Журавська

Заснований у 2011 році
Виходить раз на місяць

Адреса редакції:

НБУВ, пр-т 40-річчя Жовтня, 3, Київ, 03039, Україна
Тел. (044) 525-54-70
E-mail: fbu@nbuv.org.ua

Передрук – тільки з дозволу редакції

ЗМІСТ

ІНСТИТУТ ПРЕЗИДЕНТСТВА	5
ВЕРХОВНА РАДА	5
КАБІНЕТ МІНІСТРІВ	6
ВИБОРИ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ	7
ПОЛІТИЧНА ЕЛІТА	8
ПОЛІТИЧНА БОРОТЬБА	9
ПОЛІТИЧНІ АКЦІЇ	9
НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІТИКА	45
АНАЛІТИЧНА ТА ПРОГНОСТИЧНА ІНФОРМАЦІЯ	45
МІЖНАРОДНА ПОЛІТИКА	46
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ	54
НАТО	71
УКРАЇНО - РОСІЙСЬКІ ВІДНОСИНИ	72
БЮДЖЕТ	88
ЕКОНОМІКА	89
ПРОБЛЕМИ ГАЗОПОСТАЧАННЯ	90
НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА	92
СУСПІЛЬСТВО	92
ЕКОЛОГІЯ	93
ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ	93
СПОРТ	94
ТУРИЗМ	94
ІНФОРМАЦІЯ	94

ПЕРЕДМОВА

Фонд Президентів України продовжує публікувати інформаційно-бібліографічний бюлетень „Україна у відгуках зарубіжної преси”, в якому подає оперативну інформацію про Україну, опубліковану на сторінках зарубіжних ЗМІ.

У наступному випуску серії подані матеріали ЗМІ країн світу, опубліковані у грудні 2013 р., в яких висвітлюються події та подається аналіз процесів, що відбуваються в Україні, зокрема, діяльність органів законодавчої, виконавчої та судової влади, місцевого самоврядування, актуальні питання міжнародного співробітництва та суспільно-політичного життя, економічний стан та правові відносини, події в соціальній сфері та проблеми науки і культури. Публікації зібрані з електронних ресурсів 77 зарубіжних періодичних видань країн СНД, Європи, Азії та Америки.

Інформація у бюлетені представлена за тематичними рубриками, а в межах рубрик – у зворотному хронологічному порядку. До всіх публікацій подано анотацію українською мовою. Бібліографічні записи подаються мовою оригіналу зі збереженням особливостей бібліографічного опису. Заголовки публікацій, окрім публікацій російською мовою, подані з перекладом українською мовою. У кінці бюлетеня представлено перелік використаних джерел з короткими відомостями про кожне видання.

З повнотекстовими версіями публікацій, представленими в електронних базах даних, усі бажаючі та зацікавлені можуть ознайомитися в читальному залі Фонду Президентів України у Національній бібліотеці України імені В.І. Вернадського.

Матеріали серії будуть корисними для науковців, політологів, соціологів, юристів та журналістів, які займаються вивченням та аналізом інституту президентства, питань функціонування різних гілок вищої влади, проблем внутрішньої та зовнішньої політики України, а також для співробітників відповідних державних служб у ході виконання ними безпосередніх функціональних повноважень, вирішення актуальних проблем та вдосконалення роботи державних структур і їхніх підрозділів.

ІНСТИТУТ ПРЕЗИДЕНТСТВА

Президент України Віктор Янукович закликав усі політичні сили, громадськість і духовенство не відмовлятися від загальнонаціонального діалогу заради досягнення компромісу. Раніше, в Києві відбувся загальнонаціональний круглий стіл, метою якого був пошук шляхів стабілізації ситуації в країні у зв'язку з багатотисячними антиурядовими акціями протесту. Глава держави і опозиція в заході не брали участь.

Президент Украины призывает к общенациональному диалогу // Жэньминь жибао. – Пекин, 2013. – 12.12.

Віктор Янукович під час візиту до Китаю зустрівся з головою народного уряду провінції Шеньсі Лоу Цінцзянем. Президент України повідомив, що швидкий економічний розвиток в різних регіонах Китаю дійсно вражає. Він висловив сподівання, що в майбутньому сторони будуть і далі зміцнювати обмін і співробітництво в сфері культури, освіти, торгівлі та економіки. Під час огляду теракотових фігур воїнів і коней армії імператора Цинь Шихуана Віктор Янукович підкреслив особливу важливість зміцнення регіонального співробітництва та захисту культурної спадщини. Директор музею на могилі імператора Цинь Шихуана Цао Вей розповів В. Януковичу про могилу Цинь Шихуана і похованнях теракотових фігур воїнів і коней, а також про їх історичну роль у культурному обміні між Сходом і Заходом.

Президент Украины осмотрел терракотовую армию императора Цинь Шихуан // Жэньминь жибао. – Пекин, 2013. – 05.12.

АДМІНІСТРАЦІЯ ПРЕЗИДЕНТА

Президент України Віктор Янукович відхилив прохання про відставку глави своєї адміністрації Сергія Львовчкіна. Остаточного питання відставки розглядатиметься Президентом після нормалізації ситуації в країні.

Янукович не принял отставку главы своей администрации // Российская газета. – М., 2013. – 02.12.

ВЕРХОВНА РАДА

Український парламент не підтримав постанову про недовіру уряду Миколи Азарова. За проект постанови, запропонований опозицією, проголосували 186 депутатів при 226 голосах, необхідних для відставки уряду. Виступаючи в парламенті перед голосуванням, М. Азаров від імені уряду вибачився за грубі дії правоохоронців по відношенню до мітингуючих у центрі Києва, в результаті яких постраждали близько 40 і були затримані 35 активістів. М. Азаров підкреслив, що ні він, ні Президент Віктор Янукович не приймали рішення про силовий розгін акції на підтримку євроінтеграції України на Майдані Незалежності. Прем'єр запевнив, що зробить „жорсткі висновки з того, що сталося”, тому в уряді будуть проведені кадрові зміни.

В Украине парламент не поддержал отставку правительства // Жэньминь жибао. – Пекин, 2013. – 04.12.

На екстреному засіданні Верховної Ради 3 грудня за відставку українського уряду проголосували всього 186 депутатів. А для прийняття рішення потрібні 226 голосів. У підсумку, Кабінет міністрів залишився біля керма, незважаючи на протести і зусилля парламентської опозиції, яка так і не змогла виконати свою обіцянку – домогтися кворуму недовіри прем'єру Миколі Азарову та його команді. Тепер, незважаючи на протестний майдан у Києві, виконавча влада залишається колишньою і не буде коаліційно-опозиційною.

Соколовская, Янина Украинское правительство не приняло приглашение на казнь / Я. Соколовская // Известия. – М., 2013. – 03.12.

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ

Україна має намір провести модернізацію промисловості, яка забезпечить довготривалий ефект оздоровлення і розвитку вітчизняної економіки. Про це заявив прем'єр-міністр Микола Азаров під час засідання уряду. „Наше завдання – зміцнити свої позиції на ринках за рахунок кардинального підвищення якості вітчизняної продукції, технологічного переозброєння, підвищення продуктивності праці”, – цитує прем'єра прес-служба Кабінету Міністрів.

Україна нацелена на модернізацію промислових потужностей // Жэньминь жибао. – Пекин, 2013. – 26.12.

Кабінет Міністрів запропонував Єврокомісії розглянути, в яких умовах буде працювати українська промисловість і економіка в цілому після асоціації.

Київ пропонує Євросоюзу обговорити інвестпроекти на 20 млрд дол. // Известия. – М., 2013. – 11.12.

Прем'єр-міністр України Микола Азаров заявляє, що готовий створити групу для переговорів з представниками опозиції для нормалізації ситуації в Києві, де протягом двох тижнів проходять масові протести проти чинної влади і її рішення призупинити євроінтеграцію країни. При цьому глава уряду підкреслив, що не бачить причин для конфлікту між суспільством і владою, оскільки український уряд і Президент не раз заявляли про намір продовжити євроінтеграційний шлях України.

Прем'єр-міністр України заявив про готовність до переговорів з опозицією // Жэньминь жибао. – Пекин, 2013. – 06.12.

Уряд України уникнув в національному парламенті вотуму недовіри, на що мали надію тисячі демонстрантів, які закликають до відставки уряду. Вотум недовіри зібрав 186 голосів, що досить далеко від необхідної більшості – 226 голосів. Голосування показало, що правляча Партія регіонів все ще тримає більшість у парламенті, незважаючи на 13 днів вуличних протестів у зв'язку з рішенням уряду відвернутися від угоди інтеграції з ЄС і налагодити більш тісні зв'язки з Росією.

Buckley, Neil Ukraine's government survives no-confidence vote = [Уряд України уникнув вотуму недовіри] / N. Buckley, R. Olearchyk, K. Hille // Financial Times. – London, 2013. – 03.12.

ВИБОРИ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Лідер партії „УДАР” депутат парламенту України Віталій Кличко підтвердив, що прийняв рішення балотуватися на пост президента країни. Про це він повідомив на брифінгу в „штабі національного опору”. Чергові вибори глави держави мають відбутись навесні 2015 року. Проте опозиція вимагає „провести

повне перезавантаження влади” найближчим часом, маючи на увазі дострокові парламентські і президентські вибори.

Віталій Кличко *підтвердив, що буде балотуватися на пост президента України // День за днем. – Таллінн, 2013. – 16.12.*

„Die Tageszeitung” пише про початок в Україні загальнонаціонального страйку. У ході страйку опозиція має намір вимагати проведення нових президентських виборів. Голова Комітету з закордонних справ Європарламенту Ельмар Брук закликав до якнайшвидшого проведення президентських виборів в Україні, повідомляє „Berliner Zeitung”. Німецьке видання відзначає залежність України від сусідньої Росії. Британська „The Guardian” пише, що Янукович практично привів Україну до фінансового краху. Мета українського Президента – зберегти владу після виборів 2015 року, йдеться у публікації.

Западні СМІ: Янукович *предал Європу, но ЕС не теряет надежду // Независимая газета. – М., 2013. – 02.12.*

ПОЛІТИЧНА ЕЛІТА

Найбільшим з 2004 року протестам в Україні не вистачало фігур з харизмою і організаторськими навичками Юлії Тимошенко, героїні Помаранчевої революції. Наявні лідери були розділені і не мали політичного досвіду в „суперважкій категорії”. І самі багато в чому спонтанні акції протесту, організовані через соціальні медіа, спочатку відмовилися асоціювати себе з опозицією. Але кілька фігур сьогодні стає де-факто політичними лідерами протестів, і закликають об’єднатися навколо однієї мети – відправити у відставку Президента Віктора Януковича. Деякі критики попереджають, однак, що Президент ніколи не піддасться тиску і політичним лідерам краще концентрувати свої зусилля на повалення його на виборах в 2015 році. У статті також наведено короткий аналіз чотирьох лідерів протестів: Віталія Кличка, Арсенія Яценюка, Петра Порошенка та Олега Тягнибока.

Olearchyk, Roman *Four emerging leaders of the Ukraine protests = [Чотири нових лідери протестів в Україні] / R. Olearchyk // Financial Times. – London, 2013. – 02.12.*

ПОЛІТИЧНА БОРОТЬБА

Телеканал „Україна”, який належить Ринату Ахметову однаково прихильно висвітлює як проєвропейські мітинги на Майдані, так і заходи прихильників Януковича. Українські олігархи воліють триматися в тіні, тому ступінь їх вірності або незалежності від влади найлегше визначити за редакційною політикою їх ЗМІ. Приклад Ахметова говорить про те, що в Україні, як і в Росії, бізнес завжди розквітає в тіні політичної влади, олігархи готуються до будь-якого розвитку подій, враховуючи і зміну режиму. Канал Дмитра Фірташа „Інтер” також кілька разів в позитивному ключі висвітлював мітинги на Майдані Незалежності. Це викликає подив, якщо знати, що Фірташ – один із найлютіших ворогів Юлії Тимошенко і один із головних бенефіціарів останніх угод Януковича з Путіним. Однак у першу чергу найбагатшими людьми України керує обережність.

Avril, Pierre Les oligarques ukrainiens en embuscade = [Українські олігархи в засідці] / P. Avril // Le Figaro. – Paris, 2013. – 23.12.

Президент України Віктор Янукович підписав закон про амністію для учасників проєвропейських і антиурядових демонстрацій, що відбулися з 21 листопада на Майдані Незалежності та в урядовому кварталі в Києві – переказала його адміністрація. Згідно прийнятого закону, засуджені бунтівники будуть звільнені, і розслідування проти підозрюваних буде закрито. Контрольована правлячою Партією регіонів парламентська більшість хотіла охопити амністією міліціонерів, що приймали участь у сутичках з демонстрантами, але під тиском з боку опозиції це було вилучено з тексту. Опозиція хоче аби міліція понесла відповідальність за свої дії.

Malinowski, Przemysław Janukowycz podpisał amnestię dla zatrzymanych na Majdanie = [Янукович підписав амністію для затриманих на Майдані] / P. Malinowski // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2013. – 23.12.

Петиція із закликом прийняти будь-які законні заходи для звільнення колишнього прем'єр-міністра України Юлії Тимошенко з'явилася на сайті Білого дому.

Петиція с прывівом *освободить Тимошенко размещена на сайте Белого дома // День за днем. – Таллинн, 2013. – 22.12.*

Євгенія Тимошенко закликала Януковича взяти приклад Путіна і звільнити Юлію Тимошенко, як російський Президент – Ходорковського. „У нього є право помилувати її, підписати указ, навіть без прохання з її боку”, – пояснила Євгенія. Очікувалося, що Юлія Тимошенко відправиться на лікування до Берліна одночасно з підписанням угоди з ЄС. Але Янукович несподівано відмовився від угоди, і всі натяки на звільнення Юлії випарувалися. Два портрети Тимошенко висять на площі Незалежності, де іноді збираються сотні тисяч протестувальників. Але не всі вважають, що портрети Тимошенко повинні займати чільне місце над головами демонстрантів. Акції стали сюрпризом навіть для лідерів опозиції. Євгенія визнала, що протестами керує український народ, але підкреслила: її мати одна з перших засумнівалася в тому, що Янукович укладе угоду з ЄС.

Smale, Alison *Daughter Seeks Freedom for Jailed Ukraine Leader = [Дочка ув'язненого лідера української опозиції домагається її звільнення] / A. Smale, A. Higgins // International Herald Tribune. – New York, 2013. – 20.12.*

Масові антиурядові акції протесту в Україні почалися близько місяця тому, а влада і опозиція ведуть інформаційну битву. Обидві сторони зацікавлені в демонізації один одного. В Києві промосковськими лобістами встановлені рекламні щити, які попереджають українців про жахи з якими їм доведеться зіткнутися, якщо країна поглибить зв'язки з Європейським Союзом, в тому числі втратою робочих місць, зростанням цін і одностатевими шлюбами.

Information battle in Ukraine amid mass protests = [Інформаційна битва в Україні на тлі масових протестів] // The Washington Post. – Washington, 2013. – 18.12.

Засуджена екс-прем'єр України Юлія Тимошенко вважає, що реалізація домовленостей, які були досягнуті українським Президентом Віктором Януковичем у Москві, зокрема, про зниження ціни на газ і виділення багатомільярдного кредиту, може призвести до втрати країною незалежності.

Тимошенко: договоренности с Россией посадят Киев на российский крючок // День за днем. – Таллинн, 2013. – 18.12.

Інтерв'ю „Речі Посполитої” Віталія Кличка, лідера опозиційної партії УДАР, колишнього чемпіону світу з боксу в суперважкій вазі. Чи можлива угода між опозицією і Президентом? Якщо так, то за яких умов?, – запитав кореспондент RP. Віталій Кличко: Виходьте на вулицю і послухайте, що очікують люди. Вони не хочуть більше чекати. Вони вимагають новий уряд, нового Президента, новий парламент. Люди втратили надію, що існуюча система щось в їх житті змінить. Президенту Януковичу, зрештою, немає віри.

Ukraińcy nie chcą dłużej czekać = [Українці не хочуть більше чекати] / J. Bielecki // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2013. – 05.12.

Інтерв'ю „Речі Посполитої” з Арсенієм Яценюком, лідером опозиційної партії „Батьківщина” заснованої Юлією Тимошенко. Опозиція не в змозі проштовхнути винесення вотуму недовіри уряду Азарова. Що далі?, – запитав кореспондент RP. Арсеній Яценюк: Це не було несподіванкою. Проте, згідно з українським законодавством, Президент може відправити уряд у відставку. Все в його руках. – Чи збираєтеся ви змусити його це зробити? – Тільки завдяки людям. Це наш єдиний шанс. – Без загального страйку це швидше і не вдалося би. – Це правда.

Wybór między wartościami = [Вибір між цінностями] / J. Bielecki // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2013. – 05.12.

Опозиція України закликає сформувати новий про-європейський уряд або провести дострокові парламентські вибори з метою покласти край політичній нестабільності, заявив Петро Порошенко, колишній міністр закордонних справ і один із найбагатших бізнесменів України в інтерв'ю The Financial Times, через декілька годин після того як уряд уникнув вотуму недовіри ініційованого опозицією. Протести по всій Україні були викликані рішенням Президента Віктора Януковича відступити від підписання угоди з ЄС і натомість налагодити більш тісні зв'язки з Росією. Число демонстрантів значно збільшилось після жорстокого нічного розгону Беркутом акції протесту, в якому кілька студентів були важко поранені. Порошенко заявив, що опозиція

готова провести круглий стіл переговорів з врегулювання кризи, але тільки за умови, що ті, хто замовив та здійснив напад будуть притягнуті до відповідальності і покарані.

Buckley, Neil *Ukraine opposition calls for pro-European government* = [Україна опозиція закликає до про-європейського уряду] / N. Buckley, R. Olearchyk // *Financial Times*. – London, 2013. – 04.12.

Президент Віктор Янукович в інтерв'ю журналістам українських телеканалів заявив, що допускає звільнення колишнього прем'єр-міністра Юлії Тимошенко, якщо вона компенсує всі збитки, завдані нею бюджету України. За словами глави держави, питання екс-прем'єра має вирішуватися виключно в судовому порядку.

Янукович назвав умовие *освобождения Тимошенко* // *Молдавские ведомости*. – Кишинев, 2013. – 04.12.

Проевропейські протестувальники пообіцяли продовжити масові демонстрації в Україні після того як уряд пережив востум недовіри в парламенті за свій вихід з угоди інтеграції з ЄС. Прем'єр-міністр України Микола Азаров закликав протестуючих зняти блокаду урядових будівель, які не дозволили посадовим особам, за його словами, дістатися до роботи. Пан Азаров наполягає, що він був „готовий до діалогу” з представниками протестувальників і опозиційних лідерів щодо позиції уряду за договором Європи.

Buckley, Neil *Ukraine protesters vow to continue after no-confidence vote fails* = [Українські протестувальники обіцяють продовжувати протести після невдачі з вотумом недовіри] / N. Buckley // *Financial Times*. – London, 2013. – 03.12.

Віталій Кличко – міцний чоловік важкої професії. Однак, як він вже міг переконатися, бокс – це одне, а українська політика – зовсім інше, нехай і не менш небезпечне заняття. З самого початку протестів проти відмови Януковича підписати угоду про асоціацію з ЄС Кличко був у перших рядах. Він не раз з'являвся в натовпі протестуючих, в тому числі для того, щоб утримати їх від зіткнення з поліцією. Однак правляча Партія регіонів переграла екс-боксера і його соратників: їм не вистачило 40% голосів, щоб

оголосити вотум недовіри уряду. У політичному двобої з Януковичем практично непереможний на рингу Кличко продемонстрував ряд слабкостей. Нехай в світі боксу він чемпіон-важкоатлет, але в політичному житті України він – депутат середньої ваги, якому треба багато працювати, щоб видертися на самий верх.

Loiko, Sergei L. Vitali Klitschko's political footwork may be faulty in Ukraine bout = [Не надто вдале маневрування Віталія Кличка в поєдинку на Україні] / S. L. Loiko // Los Angeles Times. – Los Angeles, 2013. – 03.12.

Сергій Власенко, адвокат сім'ї Юлії Тимошенко, побоюється, що Юлію збираються перевести з лікарні у в'язницю. „Юлія Тимошенко хоче, щоб протест тривав. Вона втомилася, хвора, і голодування її виснажує”, – говорить адвокат Сергій Власенко. Юрист відповів на запитання кореспондента видання про те, чи не є відмова від звільнення Тимошенко справжньою причиною провалу підписання угоди з ЄС: „Швидше за все, ні, але те, як діє Янукович щодо Юлії, свідчить про те, що він ніколи не стане для Європи лідером, що викликає довіру. Щоб опинитися в обіймах Європи, треба перш прогнати його. Ми всі проти Януковича. І цього цілком достатньо. Нинішнє повстання не має лідерів, але, може бути, від цього воно ще більш ефективне”.

Nicolai, Lombardozzi La rabbia dell'avvocato della Tymoshenko: „Yanukovich non è un leader credibile” = [Гнів адвоката Тимошенко: „Януковичу не можна довіряти”] / L. Nicolai // La Repubblica. – Roma, 2013. – 03.12.

Українська прозахідна опозиція на хвилі майдану винесла на голосування в парламент питання про відставку уряду. Більше того, що відставка Кабінету Міністрів Миколи Азарова, навіть якщо б вона сталася, нічого не змінила б в країні, голосування ще й провалилося: за нього не проголосували навіть комуністи, які говорили напередодні про відставку Азарова. Можливо, переляканих функціонерів „відпустило” тому, що людей на головних площах Києва було лише кілька тисяч. Чому кияни, настільки активні на вихідних, не вийшли підтримати опозицію ні в понеділок, ні у вівторок? Автор вважає, що головна причина в тому, що опозиція і народ, який відверто зневажає режим Януковича, переслідували різні цілі.

Швейц, Максим *Чому захлебнувся Майдан? / М. Швейц // РОСБАЛТ. – С.Пб., 2013. – 03.12.*

Вести в Україну війська – з такою пропозицією незалежно один від одного звернулися до іноземних держав як ті, хто називає себе прихильниками Віктора Януковича, так і адепти „євроінтеграції”. Розмови про військове вторгнення покликані підігріти і без того гарячу атмосферу, яка остаточно розжарилася після того, як у Верховній Раді заявили про готовність обговорювати відставку чинного уряду Миколи Азарова. Очевидно, що заклики до військової інтервенції на території України – це цілком явні провокації, вважає автор.

Преображенский, Иван *Недоверие и оккупация / И. Преображенский // РОСБАЛТ. – С.Пб., 2013. – 02.12.*

Репортаж із київського майдану та думки українських політологів стосовно подальшого розвитку ситуації.

Швейц, Максим *Украина: возможно все / М. Швейц // РОСБАЛТ. – С.Пб., 2013. – 02.12.*

Автор вважає, що в Україні запущений сценарій введення надзвичайного стану. Все залежить від того, наскільки лідери опозиції контролюють ситуацію на Майдані. Провокатори, які атакувавши Адміністрацію Президента, створили юридичні підстави для введення в країні НС.

Швейц, Максим *Киев на грани / М. Швейц // РОСБАЛТ. – С.Пб., 2013. – 01.12.*

ПОЛІТИЧНІ АКЦІЇ

Лідери антиурядових демонстрацій України звинуватили адміністрацію Президента Віктора Януковича в організації серії нападів на своїх союзників. Пристрасті спалахнули після побиття невідомими Тетяни Чорновол, допитливої журналістки та активіста акцій протесту. Раніше Дмитра Пилипця, організатора протесту в східному місті Харкові, як повідомляється, було порізано ножем у ході іншого інциденту. Інциденти загрожують розпалити і оживити протестуючих, які підтримують забарикадований табір у центрі Києва, але, кількість яких скоротилися за

останні тижні від сотень тисяч до декількох тисяч.

Olearchyk, Roman *Violent attacks reported against Ukraine protestors* = [Насильницькі напади на українських протестуючих] / R. Olearchyk // *Financial Times*. – London, 2013. – 25.12.

Президент України Віктор Янукович підписав закон про амністію учасників антиурядових протестів. Про це повідомив глава Адміністрації Президента Сергій Львовичкін. Закон „Про усунення негативних наслідків та недопущення переслідувань і покарання осіб щодо подій, які мали місце під час проведення мирних зібрань” звільняє від відповідальності осіб, які були учасниками акцій протесту. Закон також визначає, що всі кримінальні провадження проти учасників акцій, відкриті з 21 листопада, підлягають закриттю, а особи – звільненню. Крім того, ці люди вважаються судимими.

Президент Украины подписал закон об амнистии участников протестов // *Жэньминь жибао*. – Пекин, 2013. – 24.12.

Президент України Віктор Янукович підписав закон, що передбачає звільнення від кримінальної та адміністративної відповідальності всіх затриманих учасників „Євромайдана”. Крім цього передбачений мораторій на відкриття нових справ і зняття судимостей, які були винесені стосовно учасників мітингів.

Янукович амнистировал всех задержанных на „Евромайдане” // *День за днем*. – Таллинн, 2013. – 23.12.

Близько 100 000 людей вийшли на вулиці столиці України в неділю вимагати відсторонення від влади Президента та його кабінету. Масові антиурядові виступи тривають вже другий місяць. Мітинги були викликані рішенням Президента Віктора Януковича відмовою від інтеграції з 28-країнами Європейського Союзу. Після насильницької міліцейської облави на мирні акції, демонстранти повстали проти самого Януковича і перетворили Київ на гігантський протестний табір.

Danilova, Maria *Kiev anti-government protest draws 100,000* = [Київ антиурядові протести збирають 100000] / M. Danilova // *The Washington Post*. – Washington, 2013. – 22.12.

Одне з найбільш зворушливих видовищ на Майдані – стіна

з дерев'яних блоків, на яких написані назви населених пунктів. Вони відображають географічний розмах акцій протесту і прагнення демонстрантів до справедливого суспільства. Рішення Росії надати Україні фінансову допомогу подіяло на протестну акцію. Лідери опозиції не повідомляють про свій наступний крок натовпу, у них немає особливо чіткого плану. Вони, мабуть, згуртувалися навколо ідеї сформувати політичний рух з демонстрантів з „Євромайдана”. Схоже, їх мета – зробити так, щоб Януковичу не вдалося за допомогою підтасовок залишитися на другий термін.

Smale, Alison Strategy Remains Elusive for Ukraine Opposition = [Українській опозиції ніяк не вдається виробити свою стратегію] / A. Smale // International Herald Tribune. – New York, 2013. – 22.12.

Лідери української опозиції, які беруть участь в „Євромайдані”, стали фігурантами кримінальної справи про спробу захоплення влади. Про це заявив лідер парламентської фракції „Батьківщини” Арсеній Яценюк. Силові структури України дані про осіб фігурантів справи поки не підтверджували.

Лидеры „Евромайдана” стали фигурантами дела о захвате власти // День за днем. – Таллинн, 2013. – 20.12.

Західні дипломати взяли участь і виступили на підтримку демонстрації на площі Незалежності в Києві, відомої як Майдан. Помічник держсекретаря США Вікторія Нуланд навіть роздавала бутерброди протестувальникам. Президент України, виступаючи в телевізійному інтерв'ю, розкритикував іноземні держави за втручання у внутрішні справи України.

Ukrainian leader slams West, tilts toward Russia = [Український лідер критикуючи Захід, схиляється до Росії] // The Washington Post. – Washington, 2013. – 19.12.

Опитування громадської думки в Україні показує, що Майдан закінчиться нічим: влада стабілізує ситуацію. Але лідери опозиційних партій „УДАР” і „Свобода” Віталій Кличко та Олег Тягнибок продовжують наполягати на своїй перемозі. Втім, ситуація змінюється так швидко, а наші телевізійники показують таку убогу „картинку” з центру Києва, що тверезо судити про дійсні події жителі Литви зовсім не можуть.

Выбор времени: ЕС или ЕС // Литовский курьер. – Вильнюс, 2013. – 19.12. – № 51.

Екс-президент Польщі, колишній лідер „Солідарності” Лех Валенса заявив, що українська опозиція, яка влаштувала „Євромайдан”, не зможе домогтися зміни влади. „Я не бачу там [серед опозиції] вождя. Не бачу одного великого суспільного руху, єдиної партії або організації, які могли б повалити владу”, – зазначив творець „Солідарності”. Валенса висловив сумнів у політичних перспективах лідера опозиційної партії „УДАР”, боксера Віталія Кличка, який заявив про намір балотуватися в президенти.

Лех Валенса предрек „Евромайдану” поражение // День за днем. – Таллин, 2013. – 18.12.

Заворушення в Києві знаходяться у фокусі світових агентств. Вони сприймаються в різних ракурсах і тлумачаться теж по-різному. Все менш делікатними стають публічні озвучування версій про можливе розчленування цієї держави. Кульмінація протиріч в українському суспільстві настане швидше за все напередодні намічених на 2015 рік президентських виборів. Деякі експерти вже оцінюють нинішній барикадний Київ як репетицію до виборів.

Казинян, Арис Баррикады родом из неопределенности / А. Казинян // Голос Армении. – Ереван, 2013. – 17.12.

На центральній площі Сімферополя пройшов черговий мітинг на підтримку Президента України і захисту інтересів кримчан. У мітингу взяли участь прихильники Президента Януковича з усіх регіонів Криму.

Крым заявляет позицию // Голос Армении. – Ереван, 2013. – 17.12.

У Києві пройшли одночасно два багатотисячні мітинги. На площі Незалежності традиційно мітингували прихильники євроінтеграції, не далеко від них, в Маріїнському парку біля будівлі Ради, свій мітинг провели прихильники партії влади і Президента Віктора Януковича. Обидва мітинги пройшли натхненно і, схоже, остаточно заплутали ситуацію з продовженням переговорів між ЄС і Україною про асоціацію.

Марганян, Рубен Два майдана на одну страну / Р. Марганян // *Голос Арменії*. – Ереван, 2013. – 17.12.

Хоча протести почалися як вимога укладення договору з ЄС, амбіції протестувальників розширилися до відставки уряду і проведення дострокових виборів Президента і парламенту. Опозиція в Україні заявляє про себе впевнено і не проявляє жодних ознак пом'якшуватись в протистоянні з урядом.

Who has the power in Ukraine's crisis? = [*Хто владарює в українській кризі?*] // *The Washington Post*. – Washington, 2013. – 16.12.

Від підсумків запланованого візиту Віктора Януковича до Москви залежить, чи буде реалізований сценарій дестабілізації в Криму. Про це заявив член комітету Верховної Ради з питань нацбезпеки і оборони, депутат від партії „Свобода” Юрій Сиротюк. „Якщо українська влада не придушить Євромайдан, а позиція Януковича не влаштує російську сторону, то ситуацію в автономії може спробувати взяти в свої руки Чорноморський флот”, – сказав він.

Ивженко, Татьяна В Киеве опасаются переворота в Крыму / Т. Ивженко // *Независимая газета*. – М., 2013. – 16.12.

В Україні Євромайдан. Люди вийшли на вулицю виступати за євроінтеграцію та проти чинної влади, яка схиляється до більш тісної економічної співпраці з Росією. У Росії Євромайдан намагаються представити через напрацьовану і проспівану мантру „Євросодома” і запудрити нею маси. Головним догматиком священного російського пропагандистського дому призначений журналіст Дмитро Кисельов. Проти Європи клас консерваторів– „патріотів” пропонує дружити разом з країнами Середньої Азії, які значаться в списку кандидатів на вступ у „Євразійське диво”.

Копылков, Владислав Владислав Копылков: евроинтеграция против азиатизации / В. Копылков // *День за днем*. – Таллинн, 2013. – 16.12.

Участь європейських і американських політиків у мітингу опозиції на Майдані обурлива і є прямим втручанням в українські справи, вважає директор Київського центру політичних досліджень і конфліктології Михайло Погребинський.

Український експерт о політиках ЕС и США на Майдане: это возмутительно // День за днем. – Таллинн, 2013. – 16.12.

Близько 200 000 людей зійшлися на антиурядову демонстрацію на центральній площі столиці України після майже чотирьох тижнів щоденних протестів, але мітинг був затьмарений висновком, що їх мета тісніших зв'язків з Європою може опинитися під загрозою. Набагато менша демонстрація прихильників уряду, близько 15000, проходить приблизно в кілометрі від площі Незалежності в Києві.

Heintz, Jim Ukrainian opposition presses with massive rally = [Українська опозиція закликає до масового мітингу] / J. Heintz, J. Dahlburg // The Washington Post. – Washington, 2013. – 15.12.

Масові акції на підтримку європейської інтеграції України проводяться в Києві. Їх учасники вимагають відставки Президента країни Віктора Януковича і прем'єр-міністра Миколи Азарова. Опозиція вважає, що рішення відмовитися від європейської інтеграції було прийнято керівництвом країни під тиском з боку Росії. У свою чергу влада стверджує, що підписання угоди про асоціацію з Євросоюзом загрожувало Україні банкрутством.

В Киеве началось народное вече // День за днем. – Таллинн, 2013. – 15.12.

У Києві стартувала всеукраїнська акція на підтримку курсу Президента Віктора Януковича „Збережемо Україну”. На Європейській площі зібралося більше 100 000 людей з різних регіонів країни. Мітингувальники тримають партійну символіку і прапори України, висловлюють підтримку курсу Президента і виступають проти громадянського протистояння. За повідомленням прес-служби Партії регіонів, ініціаторами акції виступили Партія регіонів, громадські та молодіжні організації, трудові колективи.

В Киеве стартовала всеукраинская акция в поддержку курса президента „Сохраним Украину” // Жэньминь жибао. – Пекин, 2013. – 15.12.

У неділю вранці на площу Незалежності в Києві почали сходитися прихильники опозиції на чергове „Народне віче”. Опівдні на площі планується провести чергове „Народне віче” під гаслом

„День гідності”. Окрім цього, в Україні в п’яти „проблемних” округах проводяться повторні вибори до Верховної Ради, в тому числі в одному з округів Києва. Це відбувається тому, що під час виборів у жовтні минулого року Центрвиборчком не зміг точно підрахувати кількість набраних голосів на цих дільницях через велику кількість порушень під час голосування та підрахунку бюлетенів.

В центрі Києва сторонники опозиції сходяться на очередное „Народное вече” // Жэньминь жибао. – Пекин, 2013. – 15.12.

Два американських сенатора – від Демократичної і Республіканської партій – заявили про підтримку США євроінтеграційних прагнень українців, виступивши з трибуни Євромайдану. „Майбутнє України перебуває в об’єднанні з Європою, і США підтримують цей ваш вибір”, – сказав глава європейського комітету в Сенаті, демократ Крістофер Мерфі.

Галерея: на Євромайдані в Києві виступили американські сенатори Маккейн і Мерфі // День за днем. – Таллінн, 2013. – 15.12.

Мітингувальники „Євромайдану” погодилися на те, щоб українська опозиція брала участь у „круглому столі” з владою. Напередодні опозиція заявила, що всі подальші свої дії погоджуватиме з мітингувальниками.

Оруджев, Рауф Янукович зустрівся с опозиционной тройкой / Р. Оруджев // Зеркало. – Баку, 2013. – 14.12.

Українська прокуратура виступила з клопотанням про домашній арешт мера Києва Олександра Попова у справі про розгін „Євромайдана”. Також під домашній арешт просять узяти заступника секретаря українського Радбезу Володимира Сівковича. Їх підозрюють у перевищенні повноважень. Також генпрокурор вимагає усунути мера і заступника секретаря Радбезу від займаних посад. За словами Пшонки, ця вимога погоджена з Президентом Віктором Януковичем.

Прокуратура попросила арестовать мэра Києва за разгон „Євромайдана” // День за днем. – Таллінн, 2013. – 14.12.

На жаль, збуваються досить невтішні прогнози. Влада обіцяла не застосовувати до учасників Майдану силових дій. Причому на досить високому міжнародному рівні. І як тільки дипломати повідомили своїм урядам про досягнутий прогрес, уночі міліція спробувала фактично розігнати Майдан. Формальним приводом для таких дій стало рішення суду про звільнення проїжджої частини вулиці Хрещатик, будівлі мерії, а також Будинку профспілок та Жовтневого палацу.

Райхель, Юрій *Обещания и действия / Ю. Райхель // Зеркало. – Баку, 2013. – 14.12.*

Український суд звільнив усіх заарештованих під час силового розгону демонстрантів біля будівлі Адміністрації Президента. Це була одна з вимог опозиції, яка проводить вже три тижні великі протести. Віце-прем'єр-міністр України Сергій Арбузов, після зустрічі з представниками ЄС, заявив, що Україна має намір підписати угоду найближчим часом, але, що питання ще мають бути обговорені.

Ukraine releases all jailed demonstrators = [Україна випускає всіх ув'язнених демонстрантів] // *The Washington Post. – Washington, 2013. – 13.12.*

Перебуваючи у Києві, міністра закордонних справ Литви Лінаса Лінкявічюса запевнили, що влада України не буде використовувати силу у вихідні, коли в місті знову планується проведення масових демонстрацій. Л. Лінкявічюс обговорив зі своїм колегою Леонідом Кожарою та секретарем Ради національної безпеки і оборони Андрієм Ключевим складну ситуацію в Києві.

Власти Украины обещали Л. Линкявичюсу не применять силу // *Литовский курьер. – Вильнюс, 2013. – 13.12.*

Католицька Церква Литви заявила про підтримку демократичних устремлінь протестуючих громадян України і закликала віруючих жителів Литви молитися за українців.

Епископы Литвы призывают молиться за народ Украины // *Литовский курьер. – Вильнюс, 2013. – 13.12.*

Україна знаходиться на межі прірви, як з фінансової, так і з політичної точки зору – вона недалеко від катастрофи. Її резерви

майже вичерпані, її валюта вразлива, торгівля підірвана російським втручанням, і до березня у неї повністю закінчатся гроші. Прийняте в останню хвилину рішення Віктора Януковича відступитися від багаторічних переговорів з Євросоюзом розкололо країну. На території більшої частини центру столиці відбуваються сутички між озброєною міліцією і демонстрантами, які протестують проти вибору Януковича, постійно зберігається небезпека їх переростання в серйозне насильство.

Ukraine: on the edge = [Україна на межі] // *The Guardian*. – London, 2013. – 12.12.

Міністр закордонних справ головуючої в Раді Євросоюзу Литви має намір відправитися в охоплену протестами Україну, щоб представляти Євросоюз, коли з Києва відлетить головний уповноважений із зовнішньої політики ЄС Кетрін Ештон. В Україні вже кілька тижнів не вщухають масові протести проти Президента Віктора Януковича. Демонстрації почалися, після того, як на саміті у Вільнюсі не був підписаний договір про асоціативне членство та вільну торгівлю з ЄС.

Глава МИД Литви Линкявичюс отправляется в Украину представлять ЕС // *Литовский курьер*. – Вильнюс, 2013. – 12.12. – № 50.

Європарламент рекомендував українській владі провести в країні вибори. Про це йдеться в резолюції, прийнятій євродепутатами. Говорячи про Україну, автори резолюції зазначають, що дострокові вибори є для демократичної держави допустимим виходом із ситуації, коли владі необхідно відновити свою легітимність. Про які конкретно вибори – парламентські чи президентські – в цьому випадку може йти мова, не уточнюється.

Європарламент посоветовал Украине провести выборы // *День за днем*. – Таллінн, 2013. – 12.12.

У Києві відбулася третя спроба силового розгону Євромайдану. Штурм проходив на очах у глави дипломатії ЄС Кетрін Ештон і заступник держсекретаря США Вікторії Нуланд. Напередодні Віктор Янукович зустрівся з трьома президентами України – Леонідом Кравчуком, Леонідом Кучмою та Віктором Ющенком. Спроби трьох попередників переконати нинішнього главу держави в неприйнятності силового варіанту не увінчалися успіхом.

Ще більш категорично він поставився до пропозиції відправити у відставку уряд Миколи Азарова.

Ивженко, Татьяна Янукович отрезает себе пути к отступлению / Т. Ивженко // Независимая газета. – М., 2013. – 12.12.

У Києві та інших регіонах України з 21 листопада проходять масові акції прихильників євроінтеграції, незадоволених рішенням Кабміну припинити підготовку до підписання угоди про асоціацію з ЄС. Спецназ „Беркут” 30 листопада розігнав „Євромайдан” у центрі Києва, а 1 грудня в українській столиці відбувся багатотисячний мітинг.

Митингующие в Киеве увеличили высоту баррикад до трех-четырёх метров // День за днем. – Таллинн, 2013. – 12.12.

Експерти впевнені – тривалий страйк на Майдані може призвести до тяжких економічних наслідків. Уряд України між тим закликає людей повернутися на робочі місця і припинити заворушення та акції в Києві, які тривають вже третій тиждень. Опозиційний майдан і його лідери прагнуть затягнути Україну в ЄС на згубних для країни умовах.

Никаноров, Сергей Майдан больно ударил по украинской экономике / С. Никаноров // Независимая газета. – М., 2013. – 12.12.

Прем'єр-міністр України Микола Азаров заявляє, що правоохоронці не застосовували силу проти учасників антиурядової акції протесту. „Ніякого застосування сили проти мирних демонстрантів ніколи не буде. Йдеться про розчищення доріг для забезпечення життєдіяльності столиці”, – сказав він. М. Азаров закликав громадян в напруженій обстановці дотримуватися законів, зберігати спокій і не піддаватися на провокації, на які штовхають екстремісти, а також не провокувати правоохоронців на сутички.

Применения силы против демонстрантов никогда не будет – премьер-министр Украины // Жэньминь жибао. – Пекин, 2013. – 12.12.

У ніч на 11 грудня в Києві підрозділи спеціального призначення міліції та внутрішніх військ почали наступ на Майдан незалежності, де проходить безстрокова масова акція протесту.

Після декількох годин протистояння правоохоронці відтіснили протестувальників від барикад на вулиці Інститутській і на Хрещатику з боку Європейської площі. Як йдеться у повідомленні МВС, штурм позицій протестувальників на Майдані пов'язаний з необхідністю проведення „заходів з благоустрою території”.

Штурм Майдана // *Голос Арменії*. – Ереван, 2013. – 12.12.

За останні три тижні сотні тисяч українців виходили на знак протесту на вулиці, пише керівник Дослідницько-освітнього консорціуму з вивчення Голодомору при університеті Альберти (Канада) Марта Базюк. Коментатори розмірковують про ці демонстрації в контексті конкуруючих економічних інтересів, геополітичних інтриг, російськомовного Сходу і прозахідного, що говорить українською, Заходу України. Проте ці спроби аналізу не пояснюють, чому цього разу протестує так багато українців.

Baziuk, Marta, *executive director of the Holodomor Research and Education Consortium at the University of Alberta's Canadian Institute of Ukrainian Studies* *Behind Ukraine's protest are memories of Moscow's famine* = [За українським протестом стоять спогади про „московський голод”] / М. Baziuk // *The Globe and Mail*. – Toronto, 2013. – 11.12.

Янукович вдруге відмовився від довгоочікуваної політичної та економічної угоди з Європейським Союзом, вирішивши натомість зосередитися на відновленні торговельних зв'язків з Росією. Для Януковича, це був природний вибір. Різке зміщення назад до Москви розлютило багатьох українців, особливо в Києві та західних регіонах країни.

Ukraine's president *is a political survivor* = [Політичне виживання Президента України] // *The Washington Post*. – Washington, 2013. – 11.12.

Для більшості американців альянс націоналізму з наднаціональною бюрократією – ідея дивна, зауважує Майкл Вейсс, головний редактор інтернет-журналу *Interpreter*. На погляд Вейсса, нелегко відшукати „зв'язне, ефективне визначення слова „Європа” в плані культури”. Навіть слова, приписувані Кіссінджеру: „Кому мені зателефонувати, якщо я захочу поговорити з Європою?” – Були насмішкою над ідеєю, що країни, які охоче вою-

---

вали між собою, зможуть приймати колективні зовнішньополітичні рішення. І все ж Україна зараз входить в третій тиждень акцій протесту на морозі ..., і ризикує піддатися жорстоким державним гонінням всього лише тому, що Президент Янукович дав відбій Угоді про асоціацію, відкривши для України більше можливостей у торгівлі з ЄС. Українці протестують не просто заради полегшення торгівлі з Брюсселем, а й проти „гегемонського протекціонізму Москви”, як висловлюється автор.

Weiss, Michael, the editor in chief of the Interpreter, an online journal that translates and analyzes Russian media Back in the USSR : The Ukraine protests aren't about the dream of Europe, but the fear of a Belarusian nightmare = [Знову в СРСР: Протести на Україні обумовлені не мареннями про Європу, а страхом перед „білоруським кошмаром”] / М. Weiss // Foreign Policy. – Washington, 2013. – 11.12.

Внутрішні війська почали штурм барикад мітингувальників на київському Майдані з боку Європейської площі. Силовики ламають барикади і зносять намети, протестуючі відходять, не застосовуючи силу. Кілька сотень співробітників спецпідрозділу МВС України „Гепард” і „Беркут” прибули на київський Майдан Незалежності з боку Михайлівської площі.

Внутренние войска штурмуют баррикады митингующих на Майдане // Вечерний Бишкек. – Бишкек, 2013. – 11.12.

У Києві та інших регіонах України з 21 листопада проходять масові акції прихильників євроінтеграції, незадоволених рішенням Кабміну припинити підготовку до підписання Угоди про асоціацію з ЄС. 30 листопада спецпідрозділ „Беркут” розігнав євромайдан у центрі Києва, а 1 грудня в українській столиці відбувся багатотисячний мітинг, що закінчився захопленням будівлі київської мерії і масовими зіткненнями протестувальників з міліцією. Акції протесту тривають, протестувальники вимагають відставки уряду, дострокових президентських і парламентських виборів.

За 12 дней противостояния на майдане пострадали 476 человек // Известия. – М., 2013. – 11.12.

Події, що відбуваються в Києві, окрилили азербайджанську опозицію, і вона в особі Національної ради демократичних сил вирішила знову заявити про себе і скликати своїх прихильників у найближчі дні на свій майдан. Відповідне звернення про проведення акції надіслане до мерії міста Баку.

Мамедов, Сохбет *Рост цен спровоцировал протесты* / С. Мамедов // *Независимая газета*. – М., 2013. – 11.12.

Держсекретар США Джон Керрі назвав неприйнятною реакцію влади України на масові акції протесту в Києві. „США висловлюють роздратування у зв’язку з рішенням української влади відповісти на мирні демонстрації на київському майдані спецпідрозділом міліції, бульдозерами і кийками замість того, щоб поважати демократичні права і людську гідність”, – заявив Керрі.

Оруджев, Рауф *Баррикады разбирают...* / Р. Оруджев // *Зеркало*. – Баку, 2013. – 11.12.

МВС України відкрило кримінальні справи за фактами блокування київських транспортних комунікацій під час „майдану”.

По фактам блокирования транспорта на Майдане начато производство // *Российская газета*. – М., 2013. – 11.12.

Серед мітингувальників, що знаходяться на Майдані Незалежності в центрі Києва, є поранені. Повідомляється, що точне число постраждалих залишається нез’ясованим. Кілька людей було доправлено до машин „швидкої допомоги”. На Майдані Незалежності в Києві ще залишаються намети мітингувальників.

Среди сторонников Евромайдана есть раненые // *Жэньминь жибао*. – Пекин, 2013. – 11.12.

Західні дипломати попрямували до Києва, щоб спробувати розрядити протистояння між урядом і тисячами демонстрантів проти Президента Віктора Януковича, які вийшли на протест після ночі, в якій поліція силою розігнала мирних протестувальників. Янукович планує зустрітися з трьома колишніми Президентами України в пошуках розв’язання кризи.

Danilova, Maria *Western envoys go to Kiev hoping to defuse crisis* = [Західні послы приїхали в Київ з надією розрядити кризу] / М. Danilova // *The Washington Post*. – Washington, 2013. – 10.12.

У середу вранці підрозділи українських сил безпеки штурмували Майдан Незалежності – центральну площу Києва, де протестувальники понад два тижні виступають проти уряду Президента Віктора Януковича. За кілька годин після того, як для зустрічі з Януковичем прибули західні дипломати, які намагаються запобігти зануренню країни в політичний хаос і посилюється фінансова криза, тисячі співробітників міліції особливого призначення та внутрішніх військ були дислоковані в Києві, фактично заблокувавши українську столицю.

Herszenhorn, David M. Police Push Into Kiev Square as Crisis Grows = [Наступ міліції на Київському Майдані тлі наростаючої кризи] / D. M. Herszenhorn, A. E. Kramer // International Herald Tribune. – New York, 2013. – 10.12.

До Києва приїде верховний представник ЄС із закордонних справ Кетрін Ештон, очікується візит заступника держсекретаря США Вікторії Нуланд. Ештон, як інші керівники ЄС і держсекретар США Джон Керрі, не прийняла участі в київській конференції ОБСЄ, продемонструвавши ставлення Заходу до української влади. Але ситуація змінилася: від Віктора Януковича залежить, чи буде результат української революції мирним. Вже традиційне “Народне віче”, що відбулося, стало найбільш масовою акцією протестного руху.

Ивженко, Татьяна Майдан перешел на осадное положение / Т. Ивженко // Независимая газета. – М., 2013. – 10.12.

Співробітники силових структур України 9 грудня заблокували Майдан Незалежності Києва, де знаходяться учасники опозиційної акції на підтримку євроінтеграції країни. В опозиції розцінили це як підготовку влади до силового розгону протестних акцій. Тим часом Президент Віктор Янукович погодився провести загальнонаціональний круглий стіл для пошуків компромісу в ситуації, що склалася і запросити до участі в ньому представників і влади, і опозиції.

На Майдане взривоопасно // Голос Армении. – Ереван, 2013. – 10.12.

Близько 50 осіб блокують роботу представництва Європейського Союзу в Україні, повідомив прес-секретар представництва

Давид Стулік. „Стоять перед представительством здесь 50 человек – це так звані „тітушки”. Вони з прапорами України кричать „Героям слава!” і роздають листівки англійською мовою проти зовнішнього втручання у справи України”, – розповів Стулік. У ЗМІ „тітушками” називають спеціально навчених провокаторів, які працюють на масових акціях.

Около 50 человек блокируют работу представительства ЕС на Украине // Вечерний Бишкек. – Бишкек, 2013. – 10.12.

Президент України Віктор Янкович зустрічається з трьома колишніми лідерами країни – Леонідом Кравчуком, Леонідом Кучмою та Віктором Ющенком. Учасники „круглого столу” спробують знайти вихід з політичної кризи, що склалася в країні після рішення влади призупинити процес євроінтеграції.

Четыре президента Украины будут искать выход из кризиса // Вечерний Бишкек. – Бишкек, 2013. – 10.12.

Віце-президент Джо Байден закликав Президента України Віктора Януковича розрядити ескалацію напруженості в Києві. Обидва говорили телефоном. Білий дім заявив на необхідності розпочати переговори з лідерами опозиції. Протести почалися після того, як Янукович відмовився від підписання угоди з поглиблення зв'язків з 28-країнами Європейського Союзу. Протестуючі і опозиційні групи хочуть, щоб Україна вирвалася з-під впливу Росії.

Biden calls Ukraine leader, urges halt to violence = [Байден закликає лідера Україна припинити насильство] // The Washington Post. – Washington, 2013. – 09.12.

Озброєні бійці спецпідрозділу увірвалися в офіси опозиційної партії України в Києві і захопили сервери. В іншому місці поліція демонтувала кілька невеликих протестних наметових таборів, які були поруч з ключовими урядовими будівлями. Напруженість також виникла через появу подвійних кордонів поліції біля будівлі міської адміністрації, яку демонстранти перетворили на імпровізований командний пункт і гуртожиток. Протести почалися, коли Президент України відмовився від підписання довгоочікуваного пакту з поглиблення зв'язків з 28-країнами Європейського Союзу.

Danilova, Maria *Riot police storm opposition offices in Ukraine* = [ОМОН штурмував офіси опозиції в Україні] / М. Danilova // *The Washington Post*. – Washington, 2013. – 09.12.

Поліція чинить тиск на учасників акції протесту в Києві, але тиск відчуває на собі і Президент Віктор Янукович, який прийняв рішення не інтегруватися з ЄС. Він погодився зустрітися з трьома экс-президентами України, щоб вони допомогли у вирішенні кризи, що триває вже більше тижня. Український Президент запропонував провести відкритий круглий стіл переговорів з лідерами опозиції. Але вони вважають пропозицію Президента неширою.

Ukraine president backs call for talks with opposition; riot police deploy in Kiev = [Президента України закликають до переговорів з опозицією; ОМОН розташовується в Києві] // *The Washington Post*. – Washington, 2013. – 09.12.

Битва за майбутнє України поглибила прірву між західною і східною частинами української 46-мільйонної нації. Протестуючі повстали проти Президента Віктора Януковича після 21 листопада, коли він відмовився від інтеграції з 28-країнами Європейського Союзу і вирішив відновити торгові зв'язки з Росією. Сотні тисяч людей зібралися в Києві за останні два тижні і протестуючі розбили табір на площі Незалежності, відомої як Майдан, вимагаючи, щоб Янукович пішов у відставку.

Ukraine's east still backs closer ties with Russia = [Схід України ще підтримує тісні зв'язки з Росією] // *The Washington Post*. – Washington, 2013. – 09.12.

У Києві на Майдані Незалежності почалося Народне віче „Марш мільйонів”. Йому передувал молебень, який провели представники ряду церков. Десятки тисяч присутніх стоять на центральній площі української столиці, а також на Хрещатику. Учасники акції тримають різні прапори: державні, Євросоюзу, партійні, червоно-чорні.

В Кіеве на Майдане Независимости началось Народное вече // *Жэньминь жибао*. – Пекин, 2013. – 09.12.

Політична криза в Україні опинилася в стані нестійкої рівноваги. Зберігалася можливість легітимного і мирного виходу з кризи у вигляді „круглого столу” влади і опозиції. На словах уряд ухопився за таку ідею. Згоду на „круглий стіл” було отримано, але при виконанні попередніх умов: покарання міліціонерів і їхніх керівників за розгони 30 листопада та 1 грудня, відставка Кабміну і формування технічного уряду, затвердження дати підписання угоди з Євросоюзом.

Райхель, Юрий *Есть у революции начало... / Ю. Райхель // Зеркало. – Баку, 2013. – 09.12.*

У Маріїнському парку Києва близько 15 000 прихильників Президента України провели мітинг на підтримку стратегічного курсу Віктора Януковича. Виступаючі заявили про підтримку курсу Президента. Вони підтримують мирне врегулювання ситуації, що виникла в країні, засуджують дії лідерів опозиційних сил, спрямовані на розкол суспільства. У Маріїнському парку ще з 3 грудня під стінами Верховної Ради за ініціативи Партії регіонів почалася безстрокова акція на підтримку Президента країни В. Януковича. За словами організаторів, акція буде тривати до того часу, поки не закінчиться Євромайдан.

Сторонники стратегического курса Президента Украины В. Януковича провели митинг // Жэньминь жибао. – Пекин, 2013. – 09.12.

Учасники Євромайдану встановили три армійські намети на розі вулиці Грушевського та Кріпосного провулка в Києві. Учасникам акції повідомили, що намети будуть встановлені по всьому периметру урядового кварталу – по вулицях Інститутській, Лютеранській, Шовковичній. Крім цього, вони винесли на проїжджу частину вулиці Грушевського кілька важких кам'яних клумб, перекривши рух транспорту. Організатори акції закликали присутніх не розходитися, „тримати в облозі” урядовий квартал.

Участники Евромайдана начали устанавливать армейские палатки у здания правительства // Жэньминь жибао. – Пекин, 2013. – 09.12.

Президент України Віктор Янукович підтримав ідею провести загальнонаціональний круглий стіл за участю представників

влади та опозиції для пошуку компромісу в країні. З пропозицією провести круглий стіл для вирішення політичної кризи виступили три колишніх лідера України – Леонід Кравчук, Леонід Кучма і Віктор Ющенко. Раніше Кравчук, Кучма і Ющенко виступили з заявою, в якій підтримали протест опозиційних сил проти відмови від інтеграції України з Євросоюзом.

Янукович погодився на переговори з опозицією // День за днем. – Таллінн, 2013. – 09.12.

Тисячі демонстрантів вийшли на вулиці столиці України, було зруйновано пам'ятник радянському лідеру В. Леніну і блокування урядових будівель в ескалаторі протистояння з Президентом щодо майбутнього країни. Сотні тисяч українців вимагають відставки Президента Віктора Януковича після того як він не підписав з Європейським Союзом угоду і відправив міліцію, щоб розігнати мирний протест.

Danilova, Maria Ukraine sees largest anti-govt protest since 2004 = [Україна бачить великі анти-урядові протести з 2004 року] / M. Danilova // The Washington Post. – Washington, 2013. – 08.12.

Сотні тисяч українців заповнили вулиці Києва. Більшість протестувальників зосереджені виключно на угоді з Європейським Союзом, але і звертають свою увагу на зміну корумпованої політичної системи своєї країни. Незважаючи на погрози серйозних кримінальних звинувачень, колони демонстрантів владарюють в центрі столиці, створюють табори, а також було зруйновано пам'ятник символу радянської держави, Володимира Леніна. Лідери опозиції закликали демонстрантів оточити всі урядові будівлі, принаймні, поки Президент Янукович не звільнить прем'єр-міністра Миколи Азарова і його кабінет.

Lally, Kathy Ukrainian protesters demand systemic change = [Українські протестувальники вимагають системних змін] / K. Lally, W. Englund // The Washington Post. – Washington, 2013. – 08.12.

Служба безпеки України почала розслідування кримінальної справи за фактом „дій, спрямованих на захоплення державної влади”. Раніше депутат Верховної Ради від партії „Батьківщина” Сергій Пашинський зажадав від Президента Віктора Януковича протягом 48 годин відправити у відставку прем'єра Миколу Аза-

---

рова і заарештувати міністра внутрішніх справ Віталія Захарченка. В іншому випадку опозиція пригрозила заблокувати резиденцію Президента в Межигір'ї.

На Україне завели дело о попытке государственного переворота // День за днем. – Таллинн, 2013. – 08.12.

США звернуться до партнерів в Європейському союзі з проханням негайно надати громадянам України безвізовий режим. Про це заявила віце-президент Парламентської асамблеї ОБСЄ Вілія Алекнайте-Абрамікене, яка у складі європейської делегації відвідала акцію протесту в центрі Києва.

США придумали, как помочь Майдану: попросят безвизового въезда в ЕС для украинцев // День за днем. – Таллинн, 2013. – 08.12.

Екс-прем'єр України Юлія Тимошенко запропонувала учасникам євромайдану в Києві план дій, який необхідно зробити учасникам акції проти дій влади для досягнення успіхів. Водночас, Тимошенко підкреслила, що реалізувати такий план буде можливо, лише якщо „мільйони людей будуть виходити на майдани”.

Тимошенко предложила Майдану план дальнейших действий // День за днем. – Таллинн, 2013. – 08.12.

У Маріїнському парку в Києві проходить черговий мітинг „Побудуємо Європу в Україні”, на який зібралися кілька тисяч прихильників Партії регіонів і її глави Віктора Януковича, які прибули з різних областей країни. Раніше трансляцію великих мітингів Партії регіонів вів Перший національний телеканал. Проте зараз з Маріїнського парку прямої трансляції немає.

Украинское ТВ отказалось от прямой трансляции митинга сторонников Януковича // День за днем. – Таллинн, 2013. – 08.12.

Опозиція в Україні готується і сподівається, що буде гігантський мітинг протесту. Каже, що буде вести переговори з Президентом Віктором Януковичем тільки якщо він звільнить уряд і призначить новий, а також буде продовжувати євроінтеграційний процес. Протести почалися після того, як Президент відмовився від підписання угоди про асоціацію з Європейським Союзом.

Karmanau, Yuras *Ukraine opposition: no talks unless govt fired* = [Українська опозиція вимагає звільнення уряду] / Y. Karmanau // *The Washington Post*. – Washington, 2013. – 07.12.

Тисячі людей вийшли на вулиці України з 21 листопада, коли Президент Віктор Янукович оголосив, що не підпише торгову угоду з Європою, але буде проводити більш тісні економічні зв'язки з Росією. Серед мітингувальників у перших рядах присутні опозиційні політики.

Lally, Kathy *The major players in Ukraine's protests* = [Основні гравці серед протестувальників в Україні] / K. Lally, W. Englund // *The Washington Post*. – Washington, 2013. – 07.12.

Віталій Кличко, чемпіон світу з боксу, став найпопулярнішим опозиціонером в Україні і має амбіції стати наступним президентом. Політик закликає своїх співвітчизників продовжувати протестну боротьбу, щоб отримати в країні справжню західну демократію.

Danilova, Maria *Boxing champ turns opposition leader in Ukraine* = [Чемпіон з боксу лідер опозиції в Україні] / M. Danilova // *The Washington Post*. – Washington, 2013. – 04.12.

Після того як міліція стала розганяти протести на Майдані Незалежності в Києві з використанням сльозогінного газу, світло-шумових гранат і кийків, десятки молодих протестувальників з переляку розбіглися в різні сторони. Було близько опів на п'яту ранку, на вулиці було темно і холодно. І тут вони побачили в напівтемряві дзвіницю Михайлівського Золотоверхого монастиря. У стінах монастиря демонстранти знайшли не тільки тепло і безпеку. Вони опинилися в бастіоні Української православної церкви Київського Патріархату, де їх прийняли не тільки з гуманних міркувань, але й тому, що Церква через свої історичні непорозуміння з Москвою активно підтримує їх повстання. Вона рішуче виступає за європейську інтеграцію, щоб дозволити Україні вирватися з-під російського гніту, і приєдналася до закликів повалення українського уряду.

Herszenhorn, David M. *Kiev Protesters See Potent Ally Under a Spire* = [Київські протестувальники побачили потенційного союзника під склепіннями церкви] / D.M. Herszenhorn // *International Herald Tribune*. – New York, 2013. – 04.12.

Українська опозиція, яка організувала протести за європейську інтеграцію країни, ризикує втратити довіру громадян. Так вважає директор Центру ресурсів з прав людини Серджиу Остаф, який знаходиться в Києві. Експерт заявив для IPN, що у опозиції помітна відсутність плану і стратегії щодо подальших дій. Серджиу Остаф повідомив також, що йому відомо з певних джерел, що до протестувальників приєднуються студенти та ректори університетів, тому опозиції необхідно мобілізуватися, якщо бажає досягнути своєї мети.

Серджиу Остаф: *Украинская оппозиция может потерять доверие населения // Молдавские ведомости. – Кишинев, 2013. – 04.12.*

Білий дім звернувся до українських демонстрантів і влади із закликом не чинити насилля. Прес-секретар Білого дому Джей Карні також заявив, що США й надалі підтримує українців у їхньому прагненні до європейської інтеграції.

Gearan, Anne *With Russia in mind, U.S. takes cautious approach on Ukraine unrest = [Зважаючи на Росію, США займає обережну позицію щодо заворушень в Україні] / A. Gearan // The Washington Post. – Washington, 2013. – 03.12.*

Відмовившись задовольнити головну вимогу протестувальників про відставку прем'єр-міністра Миколи Азарова і його уряду, вони захопили громадські будівлі та зайняли знакову площу столиці. Невдала спроба винести вотум недовіри уряду повернула боротьбу за майбутнє України на вулиці, і демонстранти кажуть, що не підуть, поки чинний уряд не піде у відставку.

Herszenhorn, David M. *Ukraine Protests Persist as Bid to Oust Government Fails = [Протести на Україні тривають на тлі невдалої спроби змістити уряд] / D.M. Herszenhorn, A. E. Kramer // International Herald Tribune. – New York, 2013. – 03.12.*

Влада України готова до діалогу з протестувальниками і опозиціонерами, але ті мають відмовитись від захоплення держустанов та соціоб'єктів. Про це йдеться в заяві прем'єра Миколи Азарова, оприлюдненої після того, як Верховна Рада не змогла відправити його уряд у відставку. Прем'єр подякував парламенту „за підтримку” і закликав опозицію до діалогу. Азаров також

пообіцяв не допустити погіршення життя людей і закликав їх не вірити „провокаторам” і „панікерам”.

Ucraina, opposizione al palazzo presidenziale. Premier: „Dialogo, ma liberate le istituzioni” = [Україна, опозиція в президентському палаці. Прем'єр: „Діалог можливий, але звільніть установи”] // La Repubblica. – Roma, 2013. – 03.12.

Державні ЗМІ Росії подають інформацію про протести в Києві, як спонсоровані Заходом, які прагнуть насильного повалення уряду.

Ukraine's protests look different to Russian eyes = [Протести в Україні по-різному виглядають в очах росіян] // The Washington Post. – Washington, 2013. – 03.12.

Опозиція пропонує Верховній Раді прийняти резолюцію про недовіру Кабінету Міністрів у зв'язку зі „зрадою українського народу”. Відповідний проект постанови зареєстрували в парламенті лідери фракцій Арсеній Яценюк („Батьківщина”), Віталій Кличко („УДАР”), Олег Тягнибок („Свобода”).

В осажденной Раде обсуждают отставку правительства, а эксперты гадают, сохранит ли пост Янукович // Молдавские ведомости. – Кишинев, 2013. – 03.12.

Столична мерія отримала заявку на проведення 7 грудня пікету біля будівлі Посольства України в Москві. Раніше в соцмережах з'явилася інформація, що перед посольством планується провести пікет на знак солідарності з учасниками протестних акцій у Києві та інших українських містах.

Власти Москвы получили заявку на пикет возле посольства Украины // Известия. – М., 2013. – 03.12.

Верховна Рада України екстрено збереться, щоб розглянути вимоги вулиці, сформульовані лідерами опозиції. У списку – три питання: про покарання тих, хто віддав „Беркуту” наказ знищити Євромайдан в ніч на 30 листопада; про негайну відставку уряду і дострокові президентські вибори; про звільнення Ю. Тимошенко та припинення політичних репресій. Але в Києві не сподіваються, що парламент зможе вирішити кризу. Не вірять у допомогу Росії і все частіше говорять про необхідність посередництва ЄС у врегулюванні ситуації.

Ивженко, Татьяна Сергей Лавров едет в Киев / Т. Ивженко // Независимая газета. – М., 2013. – 03.12.

Президент Янукович, демонструючи дивну холоднокровність, вирушив з візитом до Китаю. Що в нього на думці, складно зрозуміти. Про розгін Євромайдану спецпідрозділами „Беркуту” Янукович сказав: „Міліція перегнула палицю”. Прем’єр Азаров заявив, що ні він, ні Янукович не знали про розгін Євромайдану. Погано так говорити – проти себе ж. Якщо не знали, то ви ж тоді нульові керівники країни.

Лимонов, Эдуард Тягнибок, из списка Визенталя / Э. Лимонов // Известия. – М., 2013. – 03.12.

Київський Майдан скандує: „Революція!”. Такої кількості протестувальників не було в Києві навіть у дні „помаранчевої революції” 9 років тому, говорять учасники подій. Приводом для гніву став розгін міліцейським спецназом „Євромайдану” вранці 30 листопада. Багато хто переконаний, що команду розправитися з мирними учасниками акції віддав особисто Президент Віктор Янукович.

Новая революция на Майдане / ИнформAGENTства // Голос Армении. – Ереван, 2013. – 03.12. – № 130.

Акції в Україні готувалися заздалегідь до президентських виборів 2015 року. Про це заявив Президент Володимир Путін під час зустрічі в Єревані зі своїм вірменським колегою Сержем Саргсяном. За словами російського Президента, „події в Україні нагадують більше не революцію, а погром. Те, що відбулося, на його погляд, мало пов’язане з взаємовідносинами України з Євросоюзом.

Новиков, Максим Киевская. Следующая Баррикадная / М. Новиков // Российская газета. – М., 2013. – 03.12.

Верховна рада України відмовилася схвалити резолюцію про недовіру Кабінету Міністрів, незважаючи на вимоги опозиції і учасників акцій протесту в центрі Києва. Згідно з українським законодавством, парламент не зможе повернутися до цього питання до кінця сесії, тобто до лютого наступного року. Українські політологи припускають, що провал спроби опозиції домогтися

своїх цілей через парламент може призвести до активізації вуличних акцій протесту, проте їх перспективи залежатимуть від масовості виступів.

Оруджев, Рауф *Україна на порозі... / Р. Оруджев // Зеркало. – Баку, 2013. – 03.12.*

Президент України Віктор Янукович наголошує на необхідності дотримання законів правоохоронцями та протестувальниками під час масових акцій. „Важливо, щоб учасники нашого суспільства і процесів, які відбуваються, дотримувалися законів. Не важливо, це представники влади, правоохоронних органів або учасники цих акцій. Всі повинні обов’язково виконувати закони нашої держави”, – сказав В. Янукович в інтерв’ю українським телеканалам.

Президент Украины призывает соблюдать законы во время массовых акций // Жэньминь жибао. – Пекин, 2013. – 03.12.

Прем’єр-міністр України Микола Азаров зазначив, що ситуація з масовими акціями протесту в столиці стала некерованою. Про це глава уряду заявив на зустрічі з послами країн Європейського союзу і США. М. Азаров звернувся до послів з проханням закликати українську опозицію, яка керує протестами, до мирного діалогу, не допустити насильства щодо правоохоронних органів і відмовитися від мови ультиматумів.

Ситуация с массовыми акциями стала неуправляемой – премьер-министр Украины // Жэньминь жибао. – Пекин, 2013. – 03.12.

З 21 листопада у Києві та інших регіонах України проходять масові акції прихильників євроінтеграції. Демонстранти вимагають продовжити підготовку до підписання угоди про асоціацію з ЄС. Українська влада призупинила процес євроінтеграції, мотивувавши це рішення великими втратами в економіці через розрив зв’язків з учасниками Митного союзу та іншими країнами СНД.

„Українці не знають, чем грозит соглашение об ассоциации с ЕС” // Вечерний Бишкек. – Бишкек, 2013. – 03.12.

Звертаючи увагу на величезні антиурядові демонстрації, Президент України відновлює переговори з Брюсселем. Протес-

---

ти в столиці України викликані рішенням Януковича відмовитися від договору про політичну асоціацію та вільну торгівлю з ЄС, а також силовим розгоном невеликої мирної акції у Києві. Президент Росії Володимир Путін, який категорично проти угоди ЄС, засудив протести опозиції в Києві як „погроми”.

Danilova, Maria Facing protests, Ukraine leader again courts EU = [На фоні протестів, лідер України знову відновлює стосунки з ЄС] / М. Danilova // The Washington Post. – Washington, 2013. – 02.12.

Активісти української опозиції оточили по периметру будівлю уряду України і заблокували всі входи. Мітингувальники пропонують працівникам Кабміну „йти додому”, заявляючи, що оголошено загальнонаціональний страйк.

Активисты оппозиции заблокировали здание правительства Украины // Российская газета. – М., 2013. – 02.12.

Кияни, обурені жорстким силовим розгоном „Євромайдану”, зробили спробу штурму Адміністрації Президента, захопивши до цього міську мерію і будівлю профспілок в центрі. Представники опозиції при цьому заявляють про мирний характер протесту, звинувачуючи в організації заворушень підсланих владою провокаторів. Мітингувальники вимагають відставки Віктора Януковича, уряду і розпуску парламенту.

В воскресенье в Киеве прошли массовые беспорядки // Вечерний Бишкек. – Бишкек, 2013. – 02.12.

У центрі Києва близько 10 тис. осіб стали учасниками мітингу, організованого правлячою Партією регіонів, щоб висловити підтримку рішення керівництва країни про призупинення процесу підписання Угоди про асоціацію України і Європейського союзу. Лідер фракції Олександр Єфремов, виступаючи перед учасниками мітингу, заявив, що Україна не відмовляється від євроінтеграції, і саме тому парламент прийняв понад 80 євроінтеграційних законів. Проте зараз економічна ситуація не дозволяє продовжити цей процес. Багато хто побоюється провокацій, які можуть призвести до зіткнення прихильників євроінтеграції і тих, хто виступає на підтримку позиції влади, а також до силового розгону учасників акцій.

В Києве прошел 10-тысячный митинг в поддержку приостановки подписания Соглашения об ассоциации Украины и ЕС // Жэньминь жибао. – Пекин, 2013. – 02.12.

У 22-гу річницю референдуму про підтвердження Акту проголошення незалежності, сотні тисяч українців по всій країні вийшли на акцію протесту проти силового розгону Євромайдану – мирної акції на підтримку євроінтеграції України, яка проходила в центрі столиці на Майдані Незалежності 9 днів. У Києві на акцію протесту вийшли близько 700 тис. людей. Разом із українцями на Майдані Незалежності були присутні лідери опозиційних фракцій України: Арсеній Яценюк, Володимир Кличко, Олег Тягнибок, а також лідер опозиції і экс-прем'єр Польщі Ярослав Качинський, віце-президент Європарламенту Яцек Протасевич, колишній голова Європарламенту Єжи Бузек та інші європейські політики і дипломати.

В Украине проходят акции протеста против силового разгона Евромайдана // Жэньминь жибао. – Пекин, 2013. – 02.12.

Масові акції в Києві почалися 21 листопада. Вони були спровоковані відмовою уряду України від підписання угоди про асоціацію з Євросоюзом. Прихильники євроінтеграції вийшли на мітинги і в інших містах. У ніч з 29 на 30 листопада мітинг у центрі Києва був розігнаний спецпідрозділом. Однак вже наступного дня прихильники опозиції зібралися знову, вони вимагали відставки уряду і Президента.

Демонстранты блокировали правительство Украины // День за днем. – Таллинн, 2013. – 02.12.

Депутат міськради Севастополя Сергій Смолянінов закликав ввести російські війська в Україну. З таким проханням він звернувся до Президента РФ Володимира Путіна. Автор звернення заявив, що в країні „західними спецслужбами і їх агентами ініційована спроба повалення законної влади, організовані заворушення, проплачені мітинги та інформаційні атаки в ЗМІ, на фінансованих США Інтернет-ресурсах”. Депутат Сергій Смолянінов входить до фракції правлячої в Україні Партії регіонів.

Депутат попросил ввести российские войска на Украину // День за днем. – Таллинн, 2013. – 02.12.

Близько двох тисяч демонстрантів, які прийшли з Майдану Незалежності, заблокували центральний вхід в будівлю уряду України, а також запасні під'їзди. Крім того, близько тисячі маніфестантів знову з'явилися на вулицях Інститутській і Банковій, поруч з Адміністрацією Президента України. Головним чином це активісти націоналістичної партії „Свобода”.

Дульман, Павел *Манифестанты заблокировали вход в каб-мин Украины / П. Дульман // Российская газета. – М., 2013. – 02.12.*

Цивільне віче, зібране лідерами української опозиції і заявлене як мирна акція, обернулося масовими заворушеннями, захопленням адміністративних будівель і штурмом Адміністрації Президента.

Дульман, Павел *Мирный евробульдозер развязал уличные бои / П. Дульман // Российская газета. – М., 2013. – 02.12.*

Якщо українці і схилилися до думки про безглуздість продовження акції і про необхідність відкласти вимоги до влади до президентських виборів 2015 року, то після того, як бійці „Беркута” оточили на Майдані Незалежності кілька сотень учасників акції на підтримку євроінтеграції і жорстоко побили, ситуація різуче змінилася. Почалася абсолютно нова акція – проти свавілля влади і з вимогою відставки Януковича.

Ивженко, Татьяна *Украина вышла из-под контроля / Т. Ивженко // Независимая газета. – М., 2013. – 02.12.*

У Києві більшість мітингувальників на Майдані Незалежності проти політики української влади, які відклали укладення угоди про євроінтеграцію, організована колона з прапорами України в руках рушила до будівлі уряду України та Адміністрації.

Кудрявцев, Николай *Киев: столкновения со спецназом, ранено 165 человек / Н. Кудрявцев // Телеграф. – 02.12.2013.*

Окружний адміністративний суд Києва заборонив мітингувати в центрі української столиці до 7 січня 2014 року. Таким чином, прихильники євроінтеграції більше не можуть легально збиратися в центрі української столиці, а у міліції з'явилося право на законних підставах розганяти мітинги. Втім, рішення суду

ніак не вплинуло на дії опозиції – прихильники інтеграції, що влаштувалися на Михайлівській площі в центрі української столиці, не мають наміру припиняти акцію протесту.

На Майдан не пускають! // *Вести сегодня*. – Рига, 2013. – 02.12.

Майбутнє протестних акцій в Україні залежить як від прийняття владою конкретних рішень, так і від дій опозиції, але без цього мітинги вже не припиняться, вважають політологи. Масові акції прихильників євроінтеграції в Києві та інших регіонах України почалися 21 листопада після оголошення урядом про припинення підготовки угоди про асоціацію з ЄС, яку планувалося підписати на саміті „Східного партнерства” у Вільнюсі.

Политологи о євромайдане: „ситуация предреволюционная” // *Вечерний Бишкек*. – Бишкек, 2013. – 02.12.

Бажанням Президента України Віктора Януковича призупинити підписання угоди з Євросоюзом і виграти час не судилося здійснитися. Замість стабільності він отримав глибоку політичну кризу. Аполітичний студентський Євромайдан перетворився на найсильнішу політичну акцію. Непідписання угоди з Євросоюзом порушило доволі крихку рівновагу між олігархічними групами. Прихильники європейського вектора побачили відверте небажання Президента Януковича взагалі йти на якісь угоди з ЄС як зараз, так і в майбутньому.

Райхель, Юрий *Превращение в хромую утку / Ю. Райхель // Зеркало*. – Баку, 2013. – 02.12.

У Києві десятки тисяч учасників акції прихильників євроінтеграції, „озброєні” прапором України, незважаючи на заборону, вийшли на Хрещатик. Що спільного між протестами на Болотній площі в Москві та євромайданом в Україні? Глава фонду „Ефективна політика” Гліб Павловський пояснює вуличну активність відсутністю страху населення перед репресіями. В Україні „ніколи не було дев’яносто третього року. У людей немає страху, вуличні дії для них природні, особливо після 2004 року”. Розгін протестувальників на майдані став для них подією більш важливою, ніж відмова від підписання угоди з Європою. Ні Кучма, ні Кравчук, ні Ющенко не вдавалися до силового розгону навіть у 2004-му.

Самарина, Александра Чем отличается евромайдан от Болотной площади / А. Самарина // Независимая газета. – М., 2013. – 02.12.

Мітингувальники проти політики української влади, що відмовилась від укладення угоди про євроінтеграцію, продовжують зміцнювати барикади навколо Майдану Незалежності в Києві.

Учасники акції протеста укріплюють барикади вокруг Майдана в Києве. Пострадавших в столкновениях уже 165 // День за днем. – Таллинн, 2013. – 02.12.

Президент Янукович підтвердив намір розслідувати застосування сили українською міліцією і повідомити громадськості про результати.

Янукович пообещал ЕС расследовать разгон евромайдана // Известия. – М., 2013. – 02.12.

Близько 350 тис. осіб з усієї України приїхали до Києва для участі у мирній акції опозиції, що закликає до відставки уряду Януковича і до нових виборів. Десятки людей отримали поранення, коли міліція почала застосовувати сльозогінний газ і кийки, щоб розігнати кілька сотень протестуючих, які намагалися штурмувати будівлю президентської Адміністрації за допомогою бульдозера. Напруженість наростала в столиці весь тиждень після відмови Президента підписати угоду про вільну торгівлю та політичну інтеграцію з ЄС. Поворот політики Януковича на 180 градусів привернув увагу до давньої боротьби між Сходом і Заходом за Україну, яка межує і підтримує етнічні зв'язки з Росією і чотирма країнами ЄС.

Tucker, Maxim Ukraine pro-EU protests: 'It's not a rally, it's a revolution' = [Українські протестувальники: „Це не демонстрація, це революція”] / М. Tucker // The Independent. – London, 2013. – 01.12.

Співробітники спецпідрозділу „Беркут” розігнали акцію протесту поблизу будівлі Адміністрації Президента України в Києві. Міліція застосувала кийки і зачистила площу, є постраждалі. Багатотисячний мітинг противників політики діючої влади України, яка призупинила асоціацію з ЄС, проходив на площі Неза-

---

лежності (Майдані Незалежності) в Києві.

„Беркут” розогнал акцію протеста у адміністрації президента України (фото) // День за днем. – Таллінн, 2013. – 01.12.

„Я глибоко обурений і стурбований тим, що сталося вночі на Майдані Незалежності. Ті відомості з різних сторін, які у мене є на даний момент, не дозволяють зробити однозначні висновки: хто несе відповідальність за цю провокацію, – про це повідомив на своїй сторінці у фейсбуці прем’єр-міністр України Микола Азаров. – Тому створена оперативно-слідча група за участю співробітників прокуратури, яка дасть кваліфіковану правову оцінку дій всіх учасників конфлікту”.

Ализаде, Фуад *Кто несет ответственность за провокацию на Майдане? / Ф. Ализаде // Зеркало. – Баку, 2013. – 01.12.*

Вранці 30 листопада співробітники спецпідрозділу „Беркут” силою витіснили з Майдану Незалежності учасників акції протесту проти відмови влади України від підписання угоди про асоціацію з Євросоюзом. Понад 30 осіб постраждали, семеро були госпіталізовані. Після розгону „Євромайдану” прихильники євроінтеграції перемістилися на Михайлівську площу. Президент України Віктор Янукович і прем’єр-міністр Микола Азаров публічно засудили дії міліції на Майдані.

Галерея: сторонники євроінтеграції України вернулись на Майдан // День за днем. – Таллінн, 2013. – 01.12.

Київський окружний адміністративний суд заборонив масові акції на Майдані Незалежності, Європейській площі та біля центральних органів влади до 7 січня наступного року. Тим самим суд задовольнив позов Київської міської державної адміністрації.

Забродина, Екатерина *Митинги в Киеве запретили до Рождества / Е. Забродина // Российская газета. – М., 2013. – 01.12.*

Київський суд перед масовою акцією протесту заборонив мітингувати на Майдані Незалежності, Європейській площі та біля центральних органів влади. На 1 грудня призначено велику акцію протесту біля пам’ятника Шевченку. У планах протестуючих – прорватися на Майдан Незалежності.

Киевский суд запретил протесты на Майдане. Город гудит // День за днем. – Таллинн, 2013. – 01.12.

Опозиційні виступи в столиці України, які супроводжуються насильством, ставлять під загрозу „політичну та економічну стабільність в державі, її цілісність і основи конституційного ладу”. Про це йдеться в заяві президії Верховної Ради Криму.

Крымские депутаты обвинили украинскую оппозицию в насилии // Российская газета. – М., 2013. – 01.12.

Правоохоронні органи України ведуть переговори з людьми, які незаконно увірвалися і утримують будівлю Київської міської адміністрації і Будинок профспілок. Як відомо, за захоплення адміністративних будівель передбачена кримінальна відповідальність.

Милиция ведет переговоры с людьми, захватившими здание мэрии Киева и Дома профсоюзов // День за днем. – Таллинн, 2013. – 01.12.

Суд України заборонив проведення акцій в селі Нові Петрівці Вишгородського району Київської області, де знаходиться резиденція „Межигір’я” Віктора Януковича. Раніше з’являлася інформація про те, що представники опозиції хотіли влаштувати акцію протесту біля резиденції Президента.

Суд запретил проведение акций рядом с резиденцией Януковича // День за днем. – Таллинн, 2013. – 01.12.

Президент України Віктор Янукович пообіцяв покарати тих, хто своїми рішеннями і діями спровокував конфлікт на Майдані Незалежності в Києві, де спецпідрозділ „Беркут” розігнав акцію прихильників євроінтеграції.

Янукович объявил, что осуждает силовой разгон Евромай дана. Ему не поверили // День за днем. – Таллинн, 2013. – 01.12.

НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІТИКА

Президент України Віктор Янукович відсторонив від посад голову Київської міської державної адміністрації Олександра Попова та заступника секретаря Ради національної безпеки і обо-

---

рони України Володимира Сівковича за клопотаннями Генеральної прокуратури у зв'язку з підозрою у причетності зазначених посадових осіб до порушення конституційних прав громадян, які 30 листопада перебували на центральній площі Києва.

В. Янукович отстранил от должностей главу КГГА А. Попова и заместителя секретаря СНБО В. Сивковича // Жэньминь жибао. – Пекин, 2013. – 15.12.

У вівторок у Києві відбувся круглий стіл з обговорення пропозицій щодо відновлення політичної стабільності в країні. У засідання брали участь глава держави Віктор Янукович, колишні президенти України Леонід Кравчук, Леонід Кучма і Віктор Ющенко, спікер парламенту Володимир Рибак, лідер Компартії Петро Симоненко, голова фракції Партії регіонів Олександр Єфремов, а також члени уряду. Говорячи про масові акції протестів, які проходять по всій країні третій тиждень, В. Янукович заявив, що вважає за необхідне знайти прийнятне рішення для нормалізації ситуації в країні.

В Киеве за круглым столом обсуждены возможные пути выхода из политического кризиса // Жэньминь жибао. – Пекин, 2013. – 11.12.

АНАЛІТИЧНА ТА ПРОГНОСТИЧНА ІНФОРМАЦІЯ

У неділю в Україні почалася нова хвиля демонстрацій, які були викликані рішенням українського уряду про призупинення асоціації з Європою. Згідно з інформацією, наданою українським урядом, кількість демонстрантів у центрі міста сягає 50 000, в той час як представники опозиції кажуть про сотню тисяч протестувальників. Демонстрації тривають вже протягом більше ніж десяти днів, однак питання про те, чи буде Україна йти на зближення із Заходом або ж з Росією, так і залишається невирішеним. Яким же чином вибратися з політичної безвиході і до якої з двох сторін приєднатися буде більш вигідним для країни – це ті питання, відповіді на які намагається знайти уряд України.

Комаров, Дмитрий Как Украине выбратся из политического тупика / Д. Комаров, А. Трошина, Дин Юань // Жэньминь жибао. – Пекин, 2013. – 11.12.

За останні дні в Україні акції на підтримку євроінтеграції країни переросли в багатотисячні протести проти чинної влади. Мітингувальники вимагають імпічменту Президента Віктора Януковича, відставки уряду Миколи Азарова і розпуску парламенту. Ситуація загострилася у зв'язку з недавніми зіткненнями учасників акцій протесту з міліцією в Києві, захопленням столичних адміністративних будівель і готовністю мітингувальників виходити на вулиці до того часу, поки їх вимоги не будуть задоволені.

Україна перед необхідністю изменений? // Жэньминь жибао. – Пекин, 2013. – 05.12.

МІЖНАРОДНА ПОЛІТИКА

У Москві відбулося засідання Вищої євразійської економічної ради за участю президентів країн – членів Митного союзу (МС) і Єдиного економічного простору (ЄЕП) – РФ, Казахстану і Білорусії. У ході засідання було виявлено серйозні протиріччя у підходах Мінська й Астани до питань подальшого інтеграційного розвитку. Глави Казахстану і Білорусії хочуть максимально застрахуватися від посилення політичного впливу РФ і одночасно бажають зіграти на підвищенні акцій своїх держав як всередині МС, так і на міжнародній арені. Інші турботи у Вірменії, яка готується до вступу в МС, і яка планує торгуватися, бажаючи забезпечити максимум дивідендів Киргизії. Україна задовольняється статусом спостерігача.

Панфилова, Виктория Минск и Астана боятся диктата Москвы / В. Панфилова, Ю. Симонян // Независимая газета. – М., 2013. – 25.12.

Міністерство закордонних справ та Служба безпеки України прийняли запит на заборону на в'їзд в країну для 36 іноземців, підозрюваних у „наданні консультацій опозиції з метою дестабілізувати ситуацію в країні”, – пише „Коммерсант-Україна”. Інформацію надав газеті автор запиту, депутат від правлячої Партії регіонів, Олег Царьов. Серед осіб, яким можуть заборонити в'їзд найвідомішим є колишній Президент Грузії Михайло Саакашвілі. Список також включає громадян Сполученого Королівства та Сполучених Штатів, у тому числі Тараса Кузьо – ві-

---

домого аналітика, а також викладача німецької мови в одному з Київських університетів Андреаса Умланд. Опозиція очікує, що ЄС і США застосують аналогічні заходи щодо політиків Партії регіонів, – пояснює газета.

Zapart, Magdalena *Ukraina: zakaz wjazdu dla 36 cudzoziemców* = [Україна: заборона в'їзду для 36 іноземців] / M. Zapart // *Rzeczpospolita*. – Warsaw, 2013. – 24.12.

Україна збирається залишатися спостерігачем у Митному союзі і при Євразійській економічній комісії, а також підписати угоду про асоціацію з ЄС. Про це заявив на прес-конференції в Києві Віктор Янукович. Він підкреслив, що на проведеному у Москві засіданні українсько-російської міждержавної комісії не обговорювалися питання зовнішньої політики: „Говорили не про інтеграцію, а про економічні відносини”.

Ивженко, Татьяна *В Украине может полыхнуть с новой силой* / Т. Ивженко // *Независимая газета*. – М., 2013. – 20.12.

МЗС РФ попередило США, що стосовно України вони повинні проявити обачність, оскільки втручання у внутрішні процеси цієї держави можуть мати серйозні наслідки. Про це заявив заступник голови МЗС РФ Сергій Рябков. Він також повідомив, що коментарі США, які були озвучені в останні дні, були сприйняті російською стороною з подивом. „Це навіть не рекомендації, а безпеляційні вимоги до українського керівництва, сформульовані з жорсткістю, що відбиває і цілком зрозумілий нам курс”, – зауважив заступник міністра.

МИД РФ предупредил США о недопустимости вмешательства во внутренние процессы в Украине // *Жэньминь жибао*. – Пекин, 2013. – 14.12.

Росія надає особливе значення зміцненню співробітництва з Азербайджаном у правовій сфері. Про це заявив голова Слідчого комітету Росії Олександр Бастрикін під час зустрічі з Генеральним прокурором Азербайджану Закір Гараловим, повідомляє прес-служба Генеральної прокуратури Азербайджану. На зустрічі генпрокурор відзначив розвиток відносин між двома країнами у правовій площині, підкреслив роль здійснюваних в Азербайджані судово-правових реформ, що є запорукою сталого

розвитку країни у соціально-економічній та політичній сферах .

Россия придает особое значение укреплению сотрудничества с Азербайджаном в правовой сфере – А.Бастрыкин // Жэньминь жибао. – Пекин, 2013. – 14.12.

Міністр закордонних справ України Леонід Кожара переконалий, що основним шляхом вирішення внутрішньополітичної кризи в країні мають стати переговори між владою і опозицією, а залучення іноземних посередників є крайнім заходом. Про це він заявив в інтерв'ю агентству Інтерфакс-Україна. „Мені здається, що це крайня міра, яка показала б нездатність і уряду, і опозиції до конструктивних переговорів. І якщо таке трапиться, то звичайно ми можемо вдатися до послуг впливових посередників”, – сказав глава зовнішньополітичного відомства.

Глава МИД Украины не видит необходимости в привлечении иностранных посредников для урегулирования политического кризиса в стране // Жэньминь жибао. – Пекин, 2013. – 12.12.

Перший віце-прем'єр Росії Ігор Шувалов перебуває з робочим візитом у США, де має відповісти на всі питання щодо позиції Росії відносно України.

Козлов, Петр Шувалов научит американский истеблишмент не бояться России / П. Козлов // Известия. – М., 2013. – 11.12.

Глава МЗС РК Ерлан Ідрисов взяв участь у роботі 20-го засідання Ради міністрів закордонних справ країн – учасниць Організації з безпеки і співробітництва в Європі, що пройшло у Києві. Виступаючи на засіданні, Е. Ідрисов визначив ключові напрями діяльності Казахстану в організації на майбутнє, а також закликав країни-учасниці продовжити роботу з реалізації положень декларації, прийнятої на Саміті ОБСЄ в Астані.

Сыздыкова, Лилия В контексте глобальной безопасности / Л. Сыздыкова // Казахстанская правда. – Астана, 2013. – 10.12.

Президент України Віктор Янукович в Пекіні заявив, що у Китаю та України є величезний потенціал двосторонньої співпраці, який необхідно реалізувати. Україна бажає залучити китайський капітал, технології та обладнання, а також розширювати двостороннє співробітництво в таких галузях, як інфраструк-

---

тура, сільське господарство тощо. Виступаючи в Пекіні на 2-му китайсько-українському форумі торгово-економічного співробітництва, Віктор Янукович зазначив, що Китай відомий у світі своїм будівництвом інфраструктурних і транспортних об'єктів. Один із важливих проєктів китайсько-української співпраці – це спорудження лінії рейкового транспорту. Цей проєкт вже почали реалізовувати. Для китайських інвесторів дуже привабливий проєкт з будівництва великої кільцевої автомагістралі навколо м. Києва. Президент України висловив сподівання на те, що китайські інвестори візьмуть до уваги інвестиційні проєкти України, особливо проєкти будівництва інфраструктурних об'єктів.

В. Янукович: Україна стремитя расширить сотрудничество с Китаем // Жэньминь жибао. – Пекин, 2013. – 06.12.

Голова Постійного комітету Всекитайських зборів народних представників (ПК ВЗНП) Чжан Децзян у Будинку народних зборів у Пекіні зустрівся з Президентом України Віктором Януковичем. Чжан Децзян зазначив, що протягом останніх років китайсько-українські відносини отримали здоровий і стабільний розвиток, а обидві країни вели плідну прагматичну співпрацю. В. Янукович у свою чергу високо оцінив досягнення Китаю. Він обіцяв сконцентрувати сили на нарощуванні двостороннього співробітництва в різних галузях і висловив надію на те, що парламенти двох країн будуть продовжувати активні обміни та співробітництво з метою створення законодавчого ґрунту для активного і здорового розвитку міждержавних відносин.

Встреча председателя ПК ВСНП Чжан Дэцзяна с президентом Украины // Жэньминь жибао. – Пекин, 2013. – 06.12.

Голова КНР Сі Цзіньпін у Будинку народних зборів провів переговори з Президентом України Віктором Януковичем. Лідери двох країн обмінялися думками про подальше зміцнення китайсько-українського стратегічного партнерства та обговорили питання, що представляють взаємний інтерес. Сторони досягли взаєморозуміння з широкого кола питань. З моменту проголошення в 2011 році стратегічного партнерства китайсько-українські відносини увійшли в русло довгострокового, здорового і стабільного розвитку, констатував під час зустрічі Сі Цзіньпін. Він заявив, що китайська сторона готова разом з українськими

партнерами забезпечити сталий розвиток двосторонніх відносин через всебічне зміцнення співробітництва, заснованого на взаємній повазі, рівноправному ставленні один до одного і взаємній вигоді.

Лидеры Китая и Украины договорились о дальнейшем углублении стратегического партнерства двух стран // Жэньминь жибао. – Пекин, 2013. – 06.12.

На запрошення Голови Китайської Народної Республіки Сі Цзіньпіна Президент України Віктор Янукович 3-6 грудня 2013 року здійснив державний візит до Китайської Народної Республіки. Глави двох держав у теплій, дружній атмосфері провели поглиблений обмін думками про стан і перспективи розвитку китайсько-українських відносин, а також щодо міжнародних і регіональних проблем, що становлять взаємний інтерес, і прийшли до єдності думок з широкого кола питань. Глави двох держав високо оцінили досягнення в розвитку двосторонніх відносин та відзначили, що встановлення і розвиток відносин стратегічного партнерства є вірним історичним вибором, розширення і поглиблення багатопланової співпраці має широку перспективу, величезний потенціал і відповідає корінним інтересам двох держав та їх народів.

Совместная декларация Китая и Украины о дальнейшем углублении отношений стратегического партнерства // Жэньминь жибао. – Пекин, 2013. – 06.12.

Заступник держсекретаря США Вікторія Нуланд закликала всі сторони конфлікту в Україні спільними зусиллями знайти рішення, яке „відповідатиме очікуванням народу”. Прибувши до Києва на саміт Організації з безпеки і співробітництва в Європі замість Джона Керрі, Нуланд зустрілася з лідерами протестного руху, а також виступила на засіданні Ради міністрів ОБСЄ. Головна думка її пишномовної промови перед міністрами була така: „Демократичні норми і верховенство закону повинні бути дотримані”. Протестувальникам доведеться змиритися з тим, що Янукович залишиться при владі, якщо не вирішить піти у відставку добровільно, дала зрозуміти Вікторія Нуланд.

Herszenhorn, David M. American Official Tells Ukraine's Protest Leaders to Find Peaceful End to Crisis = [Американські посадов-

---

ці кажуть, що лідери української опозиції повинні знайти мирний вихід з кризи] / D.M. Herszenhorn, S. Erlanger // International Herald Tribune. – New York, 2013. – 05.12.

Китай сподівається, що зацікавлені сторони України врегулюють розбіжності шляхом консультацій, заявив представник МЗС КНР Хун Лей та підкреслив, що китайська сторона уважно стежить за розвитком ситуації в Україні.

МИД КНР: Китай *надеется на урегулирование заинтересованными сторонами Украины разногласий путем консультаций // Жэньминь жибао. – Пекин, 2013. – 05.12.*

Глава МЗС Росії Сергій Лавров розкритикував заяву НАТО щодо ситуації в Україні. Лавров підкреслив, що Росія не бажає ніякого зовнішнього втручання в ситуацію в Україні. На пресконференції за підсумками засідання Ради Росія – НАТО в Брюсселі С. Лавров зазначив, що не знає, навіщо НАТО приймає такі заяви, підкресливши, що „це створює спотворену картину, і подібного роду сигнали в деяких запалених мізках можуть викликати зовсім неправильне розуміння того, що відбувається”. Підписувати чи не підписувати угоду про асоціацію – вирішує Україна, виходимо з того, що це внутрішня справа України, підсумував глава МЗС РФ.

С. Лавров раскритиковал *заявление НАТО по ситуации в Украине // Жэньминь жибао. – Пекин, 2013. – 05.12.*

На запрошення голови КНР Сі Цзіньпіна Президент України Віктор Янукович прибув з державним візитом до Китаю. Як очікується, В. Янукович відвідає поховання теракотових статуй китайських воїнів і коней в Сіані, а також Сіанський авіабудівний завод. Після цього Президент України продовжить свій візит в Пекіні.

В. Янукович начал *государственный визит в Китай // Жэньминь жибао. – Пекин, 2013. – 04.12.*

У вирішальній геополітичній битві, яка розігрується в Україні між Росією і Євросоюзом, відсутня велика держава – США. Ніколи, з моменту розпаду СРСР, Сполучені Штати, де адміністрація Буша грала вирішальну політичну роль в демократичних

революціях 2000-х, не були так зацікавлені подіями в Україні. З моменту приходу до влади адміністрації Обами не було жодного візиту і не відбулося жодного саміту США – Україна, в той час як представники Кремля зустрічалися з Януковичем після його переобрання в 2010 році близько 50 разів.

Mandeville, Laure Sur la frontière orientale de l'Europe, l'éclipse américaine = [Тимчасова слабкість Америки на східному кордоні Європи] / L. Mandeville // Le Figaro. – Paris, 2013. – 03.12.

Генеральний секретар ООН Пан Гі Мун через офіційного представника опублікував заяву, в якій закликав усі сторони в Україні зберігати стриманість, не допускати подальшого насильства і зіткнень. У заяві йдеться, що Пан Гі Мун постійно пильно стежить за розвитком подій в Україні, спонукає всі відповідні українські сторони вести діалог, прагнути до досягнення консенсусу щодо подальшого шляху розвитку країни, створити процвітаюче майбутнє для України.

Пан Ги Мун призвал все стороны в Украине сохранять сдержанность // Жэньминь жибао. – Пекин, 2013. – 03.12.

Президент України Віктор Янукович відбув із запланованим візитом до Китаю. Візит був організований незважаючи на те, що в Україні тривають масові акції на підтримку євроінтеграції і за відставку керівництва. Янукович, коментуючи цю тему, повідомив, що скасовувати поїздку не збирається, у нього заплановані переговори з головою КНР Сі Цзіньпіном і зустріч з прем'єром Держради Лі Кецяном.

Янукович покинул Украину // Вечерний Бишкек. – Бишкек, 2013. – 03.12.

Три місяці тому в Ялті на міжнародній конференції „Україна у мінливому світі” головну увагу було приділено „вільнюському саміту з його великими надіями на підписання угоди про асоціацію з ЄС”. Її провели в Лівадійському палаці, де свого часу зустрілися Рузвельт, Сталін і Черчілль, щоб перекроїти післявоєнну Європу. Минуло три місяці. Україна в сум'ятті, бо Президент Янукович не підписав угоду про асоціацію на саміті, що пройшов минулого тижня у Вільнюсі. На вулиці Києва вийшли сотні тисяч протестувальників. Вони штурмом взяли будівлю міської

адміністрації та зажадали негайного проведення виборів. Пішли розмови про повторення помаранчевої революції 2004 року, загрози насильства, і виникла небезпека кровопролиття.

Sengupta, Kim *Sixty years after Yalta, Europe's borders and alliances are still bitterly contested* = [Через 60 років після Ялти європейські кордони та альянси жорстко оскаржуються] / К. Sengupta // *The Independent*. – London, 2013. – 02.12.

Президент України Віктор Янукович відбуде з візитом до Москви, де планується підписання „дорожньої карти” співпраці Росії й України. Про це повідомив телеканалу „1+1” прем'єр-міністр України Микола Азаров. На думку експертів, торг чекає нелегкий, враховуючи запити Києва як до Євросоюзу, так і до Росії. Відмова України від підписання угоди про асоціацію з ЄС багато в чому пояснюється неготовністю європейців до масштабної фінансової допомоги Києву. Про це, зокрема, заявив голова Європарламенту Мартін Шульц.

Куликов, Сергей *Во сколько обойдется Москве украинская „дорожная карта”* / С. Куликов // *Независимая газета*. – М., 2013. – 02.12.

В адміністрації США вважають, що українській владі слід обережніше ставитися до свободи слова, і наполегливо їх закликають створити умови для вільного волевиявлення народу. Про це заявив прес-секретар Президента Обами на щотижневому виступі перед пресою.

Новиков, Максим *США обвиняют силовиков Украины в атаке на представителей СМИ* / М. Новиков // *Российская газета*. – М., 2013. – 02.12.

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ

До моменту, коли Путін оголосив про фінансову допомогу і пільгову ціну на газ для України, стало очевидно, що він виграв „Київську битву” – стверджує в статті Клеменс Вергін, редактор міжнародного відділу в німецькому видавничому домі Die Welt. Раніше Янукович „по суті, запропонував свою країну Заходу взамін на 20 млрд доларів”, йдеться в статті. Європейські лідери

відкинули угоду, не розуміючи, чому після довгих переговорів повинні пропонувати вигідніші умови. Автор радить Заходу при підготовці до наступного раунду врахувати недавні помилки. У стратегічному плані Європа сильно зацікавлена в стабілізації своїх східних сусідів, відкритті їх ринків для європейських товарів і створення „буферів безпеки” проти Росії.

Wergin, Clemens, the foreign editor of the German newspaper group Die Welt and the author of the blog Flatworld Learn Hardball, Europe = [Європа, вчися весту жорсткту гру] / С. Wergin // International Herald Tribune. – New York, 2013. – 25.12.

Відмова Віктора Януковича підписати угоду про асоціацію з ЄС застала США зненацька, проте, впоравшись з подивом, керівництво полізло в арсенал часів холодної війни. Зазвучали попередження, різкі заяви, погрози санкціями. Однак це не холодна війна вільного світу та імперії зла. Цього разу на передовій тільки Європа, пріоритети Америки лежать в інших місцях. Що ж може зробити Європа в ситуації, що склалися? Купити Україну вона не може, закликати до зміни режиму теж не можна: Янукович – обраний лідер. Однак у Європи є свої козирі: різноманіття, процвітання і демократія.

Kauffmann, Sylvie, the editorial director and a former editor in chief of Le Monde How Europe Can Help Kiev = [Як Європа може допомогти Києву] / S. Kauffmann // International Herald Tribune. – New York, 2013. – 23.12.

Президент Віктор Янукович поїхав на Вільнюський саміт і спробував пояснити європейським політикам причини рішення не підписувати угоду з ЄС. Віктору Януковичу та Миколі Азарову не повірили не лише ідеологічно заряджені на європейську перспективу студенти та євроактивісти з київських ВНЗ, а й європейські лідери. Розпочата в Україні політична криза продемонструвала пряму причетність до інтриги не тільки опозиції, а й лідерів основних промислово-фінансових груп. Лідери української опозиції оголосили революцію, яку інформаційно підтримали всі контрольовані олігархами основні телеканали. Гостру зацікавленість в тому, що відбувається проявили європейські політики і посольство США.

Толстов, Сергей Валерианович ,директор Института

политического анализа и международных исследований (г. Киев). Пакт Путина–Януковича / С. В. Толстов // Независимая газета. – М., 2013. – 23.12.

Україна підпише угоду з Європейським союзом про асоціацію, коли отримає вигідні для себе умови, заявив український прем'єр-міністр Микола Азаров. За його словами, підписання угоди за цих обставин неминуче призвело до кризи в Україні.

Азаров: Украина ждет выгодных условий от Евросоюза, чтобы подписать соглашение // День за днем. – Таллинн, 2013. – 21.12.

Політика Європи та США зайшла в глухий кут, тому що Захід невірно оцінює ситуацію в Україні. Свіжі висловлювання західних офіційних осіб створюють враження, ніби українці одноставно хочуть „розлучитися з Росією і повернутися в лоно Європи” (формулювання авторів), і тільки керівники країни їм заважають. Це красиві слова, мало пов'язані з реальністю. По-перше: економічних і політичних реформ немає, багатство зосереджене переважно в руках чиновників, їх рідних та союзників – олігархів. По-друге: протестувальники на вулицях Києва не представляють усе різноманіття України. Заходу слід пам'ятати, що за Януковича в 2010 році проголосували 12,5 млн осіб. Підтримувати спроби опозиції змістити обраний уряд нерозумно з боку Європи і США.

Charap, Samuel, a senior fellow for Russia and Eurasia at the International Institute for Strategic Studies Kiev Isn't Ready for Europe = [Київ не готовий до Європи] / S. Charap, K.A. Darden // International Herald Tribune. – New York, 2013. – 20.12.

Президент ЄС Херман ван Ромпей та інші лідери ЄС зателефонували в Україну з пропозицією підписати угоду про співпрацю, незважаючи на образи Президента Віктора Януковича, який хоче тісніших зв'язків з Москвою. Вони звинуватили Москву у застосуванні надмірної тиску на Україну і втручання на рішенні Януковича щодо не укладення договору з ЄС.

Dahlburg, John-Thor EU promises tough summit with Russia over Ukraine = [ЄС обіцяє жорсткий саміт з Росією через Україну] / J. Dahlburg // The Washington Post. – Washington, 2013. – 20.12.

Лідери Європейського Союзу роблять нові заклики до України підписати угоду про співпрацю. Дипломатична битва за Україну продовжується протистоянням між Росією і Заходом.

EU leaders keep door open for Ukraine to sign deal = [Лідери ЄС для підписання угоди Україною тримають двері відкритими] // The Washington Post. – Washington, 2013. – 20.12.

За територією та чисельністю населення Україну можна порівняти з Францією, у неї є повноводні річки, ліси, незамерзаючі морські порти. Грунт настільки родючий, що, якщо дати Україні найменший шанс, вона легко могла б прогодувати дві такі планети, як наша. Але чорнозем приваблював загарбників, і Україні ніколи не вдавалося пожити щасливо. До 1991 року українцям ніколи не давали можливості для самоврядування, якщо не рахувати декількох років наприкінці Першої світової війни. Якщо вважати, що характер визначає долю, то майбутнє України похмуре. Якщо ж, навпаки, це доля формує характер, то є надія на перетворення України в „Східну Каліфорнію”, де стане приємно і легко вести бізнес.

Lebedev, Alexander Ukraine can be a new California if it shakes off its stagnant past = [Україна може стати новою Каліфорнією, якщо звільниться від свого застійного минулого] / A. Lebedev // The Independent. – London, 2013. – 20.12.

За словами фінського прем'єра, на саміті ЄС лідери європейських держав підтвердили, що двері для України залишаються відкритими, і переговори про асоціацію можуть бути відновлені в будь-який момент.

Прем'єр-міністр Фінляндії: ЄС не буде торгуватися по поводу майбутнього України // День за днем. – Таллінн, 2013. – 20.12.

Українська опозиція і західні політики вимагають від Президента Віктора Януковича укласти угоду з ЄС. Ну а що чекає в цьому випадку український ВПК і взагалі всю промисловість сходу і півдня України? Прогнози російських політиків і економістів не влаштовують ні Західну Європу, ні майдан. Західні ж економісти складають райдужні прогнози для української промисловості. А у подальшому розвалі і хаосі вони звинуватять самих українців. У цьому плані цікавим є досвід сусідньої Польщі, де

до 1991 року теж була соціалістична економіка, а потім Польща вступила в ЄС. Польські політики зараз підтримують українську опозицію. А деякі, на чолі з колишнім прем'єром Ярославом Качинським, самі з'явилися на майдані. У польських політиків є досвід інтеграції з Заходом. Але, на жаль, вони чомусь не хочуть ділитися ним з українцями.

Широкоград, Александр Борисович *Польский пример для Киева / А. Б. Широкоград // Независимая газета. – М., 2013. – 20.12.*

Україна зацікавлена в якнайшвидшому врегулюванні всіх питань з Європейським союзом і Росією, заявив прем'єр-міністр України Микола Азаров на зустрічі з депутатом Національної асамблеї Франції Тьєррі Мар'яні. „Нам необхідно якомога швидше врегулювати всі питання в трикутнику інтересів України-ЄС-РФ”, – підкреслив він. За словами Миколи Азарова, євроінтеграція залишається ключовим пріоритетом для України і уряд щотижня приймає нормативні акти, які наближають Україну до стандартів ЄС.

Азаров: Украина заинтересована как можно быстрее урегулировать все вопросы с ЕС и Россией // *День за днем. – Таллинн, 2013. – 19.12.*

Єврокомісар з розширення Штефан Фюле заявив, що Євросоюз тільки підтримує традиційні торговельні відносини між Україною і Росією. Відносини ці обійшлися Росії в 15 млрд доларів. За його словами, якщо за результатами переговорів у Москві досягнута нормалізація торговельних відносин, і якщо угоди відповідають зобов'язанням, підписаним Україною в угоді про асоціацію з ЄС, то такий розвиток можна лише вітати. „Угода про асоціацію не ставить Київ перед вибором: Москва чи Брюссель”, – підкреслив єврокомісар.

Киеву не надо выбирать между Москвой и Брюсселем // *Телеграф. – 18.12.2013.*

Російсько-українська міждержавна комісія під головуванням Президентів РФ і України Володимира Путіна і Віктора Януковича досягла низки домовленостей, зокрема, про зниження ціни на російський газ для України до 268,5 долара за тисячу кубометрів, а також про купівлю Росією євробондів України на 15 мільярдів

доларів. Домовленості, укладені Росією й Україною, не завадять Євросоюзу і Україні просуватися вперед у їх відносинах, заявила глава дипломатії ЄС Кетрін Ештон.

Ештон: соглашения между РФ и Украиной не помешают сближению Киева с ЕС // День за днем. – Таллинн, 2013. – 18.12.

„Україні потрібно як і раніше тримати відкритою можливість підписати Угоду про асоціацію та вільну торгівлю. У всіх держав має бути вільний вибір визначати своє майбутнє без зовнішнього тиску”, – заявив міністр закордонних справ Естонії Урмас Пает на зустрічі глав МЗС Євросоюзу в Брюсселі. Він також висловив думку, що „Європейському союзу слід підписати Угоди про асоціацію та вільну торгівлю з Грузією і Молдовою якомога швидше”.

В Эстонии считают, что нужно держать дверь в ЕС для Украины открытой // День за днем. – Таллинн, 2013. – 17.12.

Київ і Брюссель продовжують переговори з підготовки до підписання Угоди про асоціацію, повідомив заступник міністра закордонних справ України Андрій Олефіров. „Угода не підписана, але переговори тривають, я це підтверджую”, – сказав він. Представник МЗС України нагадав, що минулого тижня відбувся візит української делегації до Брюсселя, щоб продовжити обговорення з європейською стороною питань підготовки укладення Угоди про асоціацію.

Переговори по подписанию Соглашения об ассоциации с ЕС продолжаются – МИД Украины // Жэньминь жибао. – Пекин, 2013. – 17.12.

Україна остаточно визначилася з вибором свого зовнішньополітичного курсу – це шлях європейської інтеграції. Так заявив прем’єр-міністр України Микола Азаров. Як повідомлялося раніше, єврокомісар Штефан Фюле написав у Twitter, що Євросоюз призупиняє роботу з українською владою щодо угоди про асоціацію. „Слова і дії Президента та уряду щодо угоди про асоціацію розходяться все глибше і глибше. Їхні аргументи не мають ніякого зв’язку з реальністю”, – йдеться у записі Фюле.

Азаров: Украина окончательно определилась с выбором курса – это путь европейской интеграции // День за днем. – Таллинн, 2013. – 16.12.

Європейський Союз відкладає роботу з українською владою щодо Угоди про асоціацію з Україною, заявив єврокомісар з питань розширення Штефан Фюле. Відповідний запис він зробив на своїй сторінці в соцмережі Твіттер в неділю. „Слова і дії Президента та уряду щодо угоди про асоціацію розходяться все глибше і глибше. Їхні аргументи не мають ніякого зв’язку з реальністю”, – йдеться у повідомленні Ш. Фюле.

ЕС приростанавливает работу с украинскими властями по соглашению об ассоциации – Ш. Фюле // Жэньминь жибао. – Пекин, 2013. – 16.12.

Представники Євросоюзу вирішили знову призупинити роботу над угодою про євроінтеграцію України. Європейський комісар з питань розширення і політики сусідства Штефан Фюле зазначив, що робота над угодою буде припинена до того часу, поки Президент і уряд України не підтвердять, що дійсно зацікавлені у її підписанні. Зараз відповіді на відповідний запит з боку Фюле українська влада не дала.

По тормозам... // Вести сегодня. – Рига, 2013. – 16.12.

Протистояння між Росією з одного боку і США та Євросоюзом з іншого чітко визначилося у неділю, коли два американських сенатори заявили нагову у сотні тисяч протестуючих, що майбутнє України у зближенні із Заходом, а не Сходом.

In Ukraine, U.S. Sens. McCain, Murphy address protesters, promise support = [В Україні сенатори США Маккейн та Мерфі звернулися до протестуючих та пообіцяли підтримку] // The Washington Post. – Washington, 2013. – 15.12.

Єврокомісар Штефан Фюле провів переговори в Брюсселі з першим віце-прем’єром України Сергієм Арбузовим, який на прес-конференції після зустрічі заявив, що Україна скоро підпише угоду про асоціацію з ЄС. Євросоюз хотів би отримати роз’яснення особисто від Президента України Віктора Януковича щодо ситуації з угодою про асоціацію, повідомив глава МЗС Литви Лінас Лінкявічус.

МИД Литвы: ЕС ждет от Януковича разъяснений по договору об ассоциации // День за днем. – Таллинн, 2013. – 15.12.

Зближення з Євросоюзом залишається пріоритетом зовнішньої політики України, і угода про асоціацію буде підписана найближчим часом. Про це повідомив перший віце-прем'єр Сергій Арбузов, якого в Брюсселі прийняв єврокомісар Штефан Фюле. У Києві відзначають, що новий етап підготовки до підписання передбачає пошук компромісів з усіх напрямків і складання дорожньої карти. Формально українська влада зробила те, чого вимагав від неї Євромайдан. Однак люди, які зібралися в центрі Києва, не мають наміру розходитися.

Ивженко, Татьяна *Власти Украины не сдают своих и готовятся к новой атаке на евромайдан / Т. Ивженко // Независимая газета. – М., 2013. – 13.12.*

Українська влада не поспішає давати коментарі щодо планів про можливе швидке підписання угоди з ЄС. Натомість, дають зрозуміти, що зберігають прихильність до зміцнення відносин з Росією. З коментарів офіційних осіб складається враження, що Київ намагається продовжувати політику „сидіння на двох стільцях”. Натяк на черговий поворот влади – цього разу знову на Захід – мітингувальники в центрі Києва поки не поспішають записати собі в актив і оголосити про перемогу.

Украина вновь развернулась к Западу // День за днем. – Таллинн, 2013. – 13.12.

Україна та ЄС скоро підпишуть Угоду про асоціацію. Про це повідомив перший віце-прем'єр-міністр України Сергій Арбузов. Це відбулося після того, як Сергій Арбузов, очолюючи українську делегацію, відвідав штаб-квартиру ЄС і провів переговори з єврокомісаром з питань розширення та європейської політики сусідства Штефаном Фюле. Після зустрічі С. Арбузов заявив: „Нам необхідно відпрацювати питання, які ми намітили, я думаю, що підпишемо скоро”.

Украина и ЕС скоро подпишут Соглашение об ассоциации – первый вице-премьер-министр Украины // Жэньминь жибао. – Пекин, 2013. – 13.12.

Українські чиновники відправилися до Брюсселя для переговорів з Європейським союзом. Демонстранти, обурені рішенням Президента Віктора Януковича відкласти підписання довгоочі-

---

куваного договору, будуть спостерігати за переговорами дуже уважно, вони стурбовані тим, що лідер країни може підписати договір про приєднання до Митний союзу.

Casert, Raf EU's Ashton: Yanukovich wants to sign EU deal = [Еумтон ЄС: Янукович хоче підписати контракт ЄС] / R. Casert // The Washington Post. – Washington, 2013. – 12.12.

ЄС знайшов нову надію в акціях протесту, що спалахнули серед про-європейських українців. Схвалюючи зміни в Україні, він також вітає майбутні переговори у Брюсселі віце-прем'єра Сергія Арбузова. Залишається незрозумілим скільки ЄС готовий запропонувати коштів для України. Український прем'єр-міністр Микола Азаров заявляє, що країні буде потрібно 160 млрд євро (220 млрд дол.), щоб адаптуватися до зони вільної торгівлі, запропонованої Європейським Союзом. Двері для України в ЄС відкриті і саміт з Україною очікується в перші місяці 2014 року.

Danilova, Maria Spurned by president, EU embraces Ukraine protest = [Відмова Президента від угоди ЄС викликала український протест] / M. Danilova // The Washington Post. – Washington, 2013. – 12.12.

Головний дипломат Євросоюзу заявив журналістам у Брюсселі, що український Президент Віктор Янукович „дав зрозуміти мені, що він має намір підписати” торгову угоду з блоком. Але протестувальники не вірять у цю обіцянку і зміцнили п'ять величезних снігових і крижаних барикад, які захищають їх табір. Скептицизм щодо обіцянок Януковича засів у душі українців.

In Ukraine, skepticism greets new vow on E.U. = [В Україні скептично сприймають нові обіцянки щодо E.U.] // The Washington Post. – Washington, 2013. – 12.12.

Президент Литви Даля Грібаускайте, як господиня саміту керівників країн-членів ЄС та учасників програми „Східне партнерство”, дозволила собі таку думку: спроби Росії за допомогою економічного тиску не допустити зближення України, Грузії та Молдови з Європейським союзом в першу чергу говорять про слабкість самої Росії та її невпевненості у майбутньому.

Берг, Борис Деревенские демарши / Б. Берг // Литовский курьер. – Вильнюс, 2013. – 12.12. – № 50.

Представник Держдепартаменту Джен Псакі заявила, що керівництво США розглядає різні варіанти дій щодо України, в тому числі введення санкцій. „Розглядаються всі дії, включаючи санкції, але оцінка ще не завершена, рішення не прийняті”, – зазначила представник Держдепу. Псакі додала, що Вашингтон закликає владу України повернутися до діалогу з Євросоюзом і Міжнародним валютним фондом, а також прислухатися до думки громадян.

В США задумались о санкциях против Украины // Телеграф.
– Рига, 2013. – 12.12.

Верховний представник Європейського союзу з питань зовнішньої політики і політики безпеки Кетрін Ештон заявляє, що Президент України Віктор Янукович застосує необхідні заходи для вирішення кризової ситуації в країні. Коментуючи зустріч із главою держави верховний представник ЄС впевнена, що влада повинна „використовувати діалог і забезпечити право громадян на мирні демонстрації, а не провокувати ситуацію, яка спонукатиме людей до подальших протестів”. „Необхідно рухатися далі максимально мирним шляхом”, – підкреслила К. Ештон.

В. Янукович в течение суток примет решение по урегулированию ситуации в Украине – верховный представитель ЕС // Жэньминь жибао. – Пекин, 2013. – 12.12.

Європейський парламент прийняв резолюцію, в якій йдеться про тиск Росії на Україну, і закликав Євросоюз розробити відповідні заходи.

Резолюция ЕС: Москва оказывает давление на Киев // Деловые ведомости. – Таллінн, 2013. – 12.12.

Зусилля Євросоюзу щодо інтеграції республік колишнього СРСР провалилися, зокрема мова йде про Вірменію, Азербайджан, Білорусію, Грузію, Молдову і, звичайно, Україну. Таку думку висловлюють західні видання, що висвітлюють ситуацію в Києві.

Западные СМИ полны оптимизма: Россия отбила Украину у ЕС, но она все равно станет частью Европы // День за днем. – Таллінн, 2013. – 11.12.

Український Президент Віктор Янукович підтвердив своє бажання підписати Угоду про асоціацію з Євросоюзом. Про це повідомляється в заяві глави дипломатії ЄС Кетрін Ештон.

Янукович подтвердил желание подписать договор с ЕС // Деловые ведомости. – Таллинн, 2013. – 11.12.

ЄС готовий надати Україні фінансову допомогу при імплементації угоди про асоціацію, заявив європейський комісар з питань розширення та європейської політики сусідства Штефан Фюле. Європейський союз готовий до діалогу з Росією, щоб пояснити, що угода про асоціацію України з ЄС не зашкодить її економічним інтересам, але тристоронніх переговорів бути не може.

ЕС готов оказать Украине финансовую помощь для имплементации соглашения об ассоциации // День за днем. – Таллинн, 2013. – 10.12.

Таємне стає явним після публікації неофіційного перекладу тексту угоди України з ЄС, яку передбачається підписати в листопаді у Вільнюсі. І заяви посла США Джеффрі Пайетт, який, мабуть, вважає, що процес вже не зворотній і немає сенсу щось приховувати. Новий посол США Джеффрі Пайетт, навіть офіційно не вступивши на посаду, вже озвучив свою „місію” в Україні. За твердженням посла, вона полягає в тому, щоб „примусити, спонукати Віктора Януковича увійти в двері, які відкрив Євросоюз”.

Рассекречен план ЕС и США по захвату Украины // Молдавские ведомости. – Кишинев, 2013. – 10.12.

Естонія і Україна підписали протокол про співпрацю на рівні урядів двох країн. Підпис у документі поставив міністр економіки Естонії Юхан Партс, з боку України – міністр соціальної політики Наталія Королевська, при цьому український міністр заявила, що дана угода – ще один крок у бік інтеграції з Європою.

Эстония и Украина договорились о сотрудничестве и взаимных инвестициях // День за днем. – Таллинн, 2013. – 10.12.

Питання про євроінтеграцію для західних областей України носить скоріше риторичний характер, тому що десятки, якщо не сотні, тисяч місцевих жителів вже давно виїхали до Європи на

заробітки, тобто цілком успішно інтегрувалися. А коли кордони стануть ще прозорішими, то пойдуть і багато інших.

Снегірев, Владимир Львов: *Все уехали в Киев / В. Снегірев // Российская газета. – М., 2013. – 09.12.*

Наша країна виконала переважну більшість вимог угоди про безвізовий режим з ЄС, заявив прем'єр-міністр України Микола Азаров. Глава Уряду висловив надію, що найближчим часом такі переговори відбудуться, і шлях до підписання угоди про безвізовий режим буде відкритий. „Але вирішувати існуючі проблемні питання в умовах блокування Адміністрації Президента, Уряду, парламенту та інших державних установ досить важко. Я закликаю відповідальних політиків прислухатися до моїх слів”, – резюмував він, повідомляє сайт Партії Регіонів.

Ализаде, Фуад *Блокирование Правительства и Верховной Рады – это блокирование подписания соглашения о безвизовом режиме с ЕС / Ф. Ализаде // Зеркало. – Баку, 2013. – 08.12.*

Як тільки Україна повернеться спиною до ЄС, Естонія відразу ж втратить те, що аналітики називають стратегічною глибиною. Не безпосередньо (тобто не у військовому сенсі), але все ж таки суттєво, вважає аналітик інституту зовнішньої політики Ахто Лобьякас. Рішення України додало б Москві впевненості і звільнило б час і ресурси для досягнення інших цілей. Крім того, вважає аналітик, згубно на Естонії може позначитися погіршення престижу і авторитету ЄС.

Резолюція ЕС: Москва *оказывает давление на Киев // Деловые ведомости. – Таллинн, 2013. – 06.12.*

Україна не зійде і не ухилиться від шляху до Європи – таке запевнення почули у Києві від прем'єр-міністра України Миколи Азарова глави польського та шведського Міністерств закордонних справ Радослав Сікорський та Карл Більдт. – У нас відбулися переговори з прем'єр-міністром України, де обговорювалися і нинішня ситуація тут, у Києві, а також стратегічні питання для України і Європи в економічному плані, в плані прогнозів і перспектив зближення України та ЄС – заявив Сікорський після зустрічі. Голова українського уряду представив масштаб труднощів, з якими стикається українська влада і запропонував спосіб

знизити політичні витрати реформ та надання підтримки з боку міжнародних інститутів – сказав Сікорський. Він зазначив, що в даний час „в інтересах справи” не хоче говорити про деталі пропозиції. Більдт зазначив, що незважаючи на те, Азаров запевнив, що Україна хоче залишитися на європейському напрямку, зараз країна знаходиться за його межами, і, крім того є серйозна політична криза. – Ми вважаємо, що Україна не зможе вирішити політичну кризу, без рішучості повернутися до проєвропейського напрямку, – підкреслив він.

Guzik, Joanna Sikorski: *Azarow przedstawił trudności Ukrainy = [Сікорський: Азаров представив труднощі України] / J. Guzik // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2013. – 05.12.*

Народні депутати від Партії регіонів пропонують внести зміни в угоду про асоціацію з ЄС в частині антидискримінаційного законодавства. На їх думку, деякі норми документа порушують Конституцію. Представники ЛГБТ-спільноти з ініціативою не згодні, а політологи вважають, що ЄС не піде на такі пропозиції української сторони.

Барановский, Алексей В *Европу без меньшинств / А. Барановский // Коммерсантъ. – М., 2013. – 05.12. – № 224.*

Євросоюз не має наміру переглядати парафовану ще півтора роки тому угоду про асоціацію з Україною, як це після саміту Східного партнерства у Вільнюсі пропонує зробити офіційний Київ. „Ми не готові відкрити нові переговори щодо тексту угоди”, – заявила прес-секретар глави європейської дипломатії Кетрін Ештон Майя Косьянчич. Окрім того, Косьянчич не підтвердила інформацію про початок переговорів з Києвом і про візит робочої групи українського уряду до Брюсселя, який анонсував прем'єр-міністр України Микола Азаров.

Козырная дорожной картой // Советская Белоруссия. – Минск, 2013. – 05.12.

Глава МЗС РФ Сергій Лавров фактично звинуватив НАТО у втручанні в справи України.

Черненко, Елена *Россия и НАТО дошли до Киева / Е. Черненко // Коммерсантъ. – М., 2013. – 05.12. – № 224.*

Помічник держсекретаря США у справах Європи і Євразії Вікторія Нуланд відправляється в турне колишніми радянськими республіками, які стали на євроінтеграційний шлях. У найближчі дні вона має намір відвідати Молдову і Грузію, які парафували угоди про асоціацію з ЄС, а також Україна, яка зірвалася з „гачка” в останній момент і не підписала парафовану раніше угоду.

Горковская, Мария Помощник госсекретаря США едет спасать „Восточное партнерство” / М. Горковская // Известия. – М., 2013. – 04.12.

Європейський Союз не буде відкривати нові переговори по тексту вже парафованої угоди про асоціацію та глибоку і всеосяжну зону вільної торгівлі з Україною. Консультації Україна-ЄС щодо окремих аспектів майбутньої імплементації угоди про асоціацію відбудуться тільки тоді, коли сторони ґрунтовно підготуються до їх проведення, заявив представник України в ЄС Костянтин Єлісеєв. Масові акції протесту в Києві тривають – під контролем маніфестантів знаходяться мерія міста і ще кілька держустанов.

Еврокомиссия не ждет украинцев в Брюсселе // Деловые ведомости. – Таллинн, 2013. – 04.12.

Останні підсумки з Першого Українського: відставка уряду Миколи Азарова не пройшла у Верховній Раді, а Президент Віктор Янукович, не чекаючи результату голосування, відлетів з офіційним візитом до Китаю. На Сході він збирається розмовляти не про досвід умиротворення площі Тяньаньмень, а про економіку та інвестиції, які йому не обіцяють на Заході.

Затулин, Константин „Бритва Оккама” для Украины / К. Затулин // Известия. – М., 2013. – 04.12.

У той час як українські націоналісти вимагають пустити їх до Європи, націоналісти країн-членів ЄС хочуть зворотнього: або розпустити Євросоюз, або, як мінімум, не пускати в нього новеньких, в тому числі Україну. Чому одні націоналісти сподіваються на Брюссель, а інші лають його останніми словами, хто не радий новим європейцям з України і в чому прорахувався Майдан, з'ясувала газета ВЗГЛЯД.

Эра эгоизма // Советская Белоруссия. – Минск, 2013. – 04.12.

Бійня на Майдані – це ще не найстрашніше. Найгірший сценарій в економічному розрізі трапиться, якщо Україна дійсно виконає задумане і підпише з ЄС договір на абсолютно не вигідних для себе умовах. Євразійський банк розвитку (ЄАБР) вже давно оцінив вигоди України і з'ясували, що від приєднання до Митного союзу економіка України збагатиться за 20 років на 219 млрд доларів, а сукупний приріст ВВП чотирьох країн складе 1,1 трильйон доларів. Якщо Україна зміцнить зв'язки з Європою, то за підрахунками європейців, це принесе „уламку ЄСРР” втрату 1,5 % ВВП. Таким чином, економічний ефект від євроінтеграції буде явно негативним для України.

*„**Етот договір принесет нищету на Украину**” // Советская Белоруссия. – Минск, 2013. – 04.12. – № 228.*

І Росія, і Україна вважають себе європейськими країнами, частиною західної цивілізації, значний відсоток їх населення виступає за членство в ЄС. Як же Євросоюз примудрився звернути настільки сприятливу ситуацію собі на шкоду? Насамперед, зіштовхуючи дві ці країни і примушуючи Україну вибирати між Росією і Європою, По-перше, євродепутати відмовилися від сумісності асоціації в ЄС з членством у Митному союзі. По-друге, замість того, щоб акцентувати увагу на цінностях, які не суперечать слов'янській ідентичності українців, в Брюсселі наголошували на тому, що Україні належить зробити „цивілізаційний вибір”. Нарешті, чиновники Євросоюзу випустили з уваги відмінності традиційних і релігійних цінностей.

***Petro, Nicolai N.** How the E.U. Pushed Ukraine East = [Як ЄС підштовхнув Україну на Схід] / N.N. Petro // International Herald Tribune. – New York, 2013. – 03.12.*

Західні ЗМІ продовжують активно висвітлювати події в Києві, викликані відмовою України підписати Угоду про асоціацію з ЄС. „The New York Times” пише, що ЄС зобов'язаний надати підтримку українцям, які борються за об'єднання з Євросоюзом. „Rzeczpospolita” пише про новий план Президента Польщі Броніслава Коморовського щодо України після провалу саміту у Вільнюсі.

***Западные СМИ: Россия не хочет пускать в ЕС Молдавию и Грузию** // Независимая газета. – М., 2013. – 03.12.*

Саміт Східного партнерства у Вільнюсі завершився. А ось Майдан у Києві тільки набирає обертів: помаранчеві пристрас-ті знову вирують в Україні. Мабуть, Віктор Янукович занадто затягнув з рішенням. І навіть вже прийнявши його, у Вільнюсі поплакався Ангелі Меркель. Мовляв, один я, зовсім один, три роки борюся з Росією. Тепер ось Януковичу доводиться бороти-ся з Майданом. Цілком ймовірно, сльозам не вірять не тільки в Москві, але і в Брюсселі.

***Марганян, Рубен** Україна на пути к расколу? / Р. Марганян // *Голос Армении*. – Ереван, 2013. – 03.12. – № 130.*

Гостра внутрішньо- і зовнішньополітична ситуація, що скла-лася після фактичної відмови Києва підписати договір про асо-ціацію з ЄС, спонукала німецькі ділові кола публічно викласти свою позицію з цього питання. При цьому німецькі підприєм-ці на відміну від європейських політиків, що засудили позицію Росії щодо цього договору, висловилися за тристоронній діалог між Брюсселем, Москвою і Києвом.

***Никифоров, Олег** КАРТ-БЛАНШ. Немецкий бизнес за диалог с Москвой / О. Никифоров // *Независимая газета*. – М., 2013. – 03.12.*

У телефонній розмові з президентом Єврокомісії Жозе Мануелом Баррозу Президент України Віктор Янукович попросив прийняти українську делегацію для обговорення угоди про асо-ціацію. У відповідь Баррозу підтвердив готовність Єврокомісії до зустрічі. Як заявив офіційний представник Єврокомісії, всі сторони українського конфлікту повинні бути стриманими, пра-ва і свободи громадян треба шанувати, а розгін майдану має бути розслідуваний.

***Соколовская, Янина** Янукович продолжит обсуждать с ЕС соглашения об ассоциации / Я. Соколовская // *Известия*. – М., 2013. – 03.12.*

Принципова помилка Євросоюзу стосовно України полягає в тому, що підготовку документу про асоціацію Києва з ЄС вони доручили полякам. Але ж історичні протиріччя між сусідами ні-куди не випарувалися, як і їх явні і приховані територіальні пре-тензії один до одного. У найближчі дні Президент Польщі збере Раду національної безпеки, щоб, вдумайтесь, “сформувати спіль-

---

ний польський погляд на те, що Варшава повинна зробити, для нового шансу на інтеграцію України з західним світом”.

Шестаков, Евгений Польский „Удар” по Киеву / Е. Шестаков // *Российская газета*. – М., 2013. – 03.12.

Янукович, Росія та Євросоюз повинні зробити все від них залежне, щоб не допустити розширення акцій протесту в Україні. Путін повинен виконати те невідоме, що обіцяв Януковичу взамін на відмову від угоди з ЄС. Борг Заходу – цілком підтримати українців, для яких асоціація з ЄС – це демократія, верховенство закону, чесний уряд, права людини і світле майбутнє. Одночасно Заходу слід врахувати певні реалії. По-перше, через корумпованих правителів і панування олігархів у економіці України партнерство було б нелегким. Друге: Янукович і Путін побоюються проблем для своїх країн через зближення з Європою. Правда, всі ці реалії – не підстава для того, щоб Захід торгувався за Україну на аукціоні з Росією, взагалі відмовлявся від торгової угоди або визнавав за Москвою право приймати рішення про майбутнє України.

A Moment of Peril in Kiev = [Небезпечний момент у Києві] // *International Herald Tribune*. – New York, 2013. – 02.12.

Багатотисячні акції протесту в центрі Києва – симптом того, як сильно поляризоване громадянське суспільство в Україні. Україна розділена на дві географічні частини: східна – „більшою мірою російська, урбанізована та промислова, там збирали компоненти міжконтинентальних ракет”, і західна – переважно аграрна, сільська і єврофільська. „Ця дихотомія пояснює метання офіційного Києва: спочатку він простягнув руку ЄС, а потім відсмикнув її, боячись втратити привілейовані торговельні відносини зі „старшим братом”.

Herranz, Francisco *Un joven Estado esquizofrénico* = [Молода шизофренічна держава] / F. Herranz // *El Mundo*. – Madrid, 2013. – 02.12.

Україна володіє необхідним потенціалом, щоб стати одним із стовпів Євросоюзу, це: і велика територія, і багаті ресурси, і промисловість, і численне та освічене населення. Але невже цей приз щойно вислизнув з рук Європи? Почасти все залежить від

українського народу. Люди протестують проти рішення Януковича відмовитися від угоди з ЄС. Проте значна частина українців втомилася не тільки від Януковича, але від всіх невдалих і некомпетентних політиків і бізнесменів, які розтратили потенціал України після розпаду СРСР. Демонстранти відкидають всю систему, або, точніше, відсутність такої. Вони бачать приклад в благополучній і впорядкованій Польщі, вважає видання, і бачать, до чого могли б прийти, будь у них інші лідери і наставники.

Ukraine: the road not taken = [Україна: шлях, по якому не пішли] // *The Guardian*. – London, 2013. – 02.12.

Міжнародні експерти практично одноставно оцінюють минулий саміт „Східного партнерства” провальним. І в самому ЄС його вважають самітом нездійснених надій. Із шести країн, яким було запропоновано укласти угоди про асоціацію з ЄС, лише дві – Грузія і Молдова – парафували, тобто в попередньому порядку затвердили документи. Це дуже убогий результат проекту, який триває майже 10 років. Головне розчарування лідерів країн ЄС пов’язане з відмовою України стати однією з асоційованих країн.

Непродуктивный саммит в Вильнюсе // *Независимая газета*. – М., 2013. – 02.12.

У Вільнюсі завершився саміт „Східного партнерства” – інтеграційної програми ЄС для країн колишнього СРСР. Ключовою подією мало стати підписання угоди про асоціацію та вільну торгівлю з Україною. Документ, однак, так і не був затверджений: за тиждень до саміту українська влада зупинили зближення з ЄС і оголосили про активізацію відносин з Росією.

Провальный саммит // *Вести сегодня*. – Рига, 2013. – 02.12.

На вихідних міліція жорстоко розганяла розлючені натовпи на київському Майдані Незалежності. Опозиційні лідери закликають тепер до західних санкцій, а учасники протестів перегруповуються в інших частинах міста. Демонстрації на підтримку історичної торгової угоди з ЄС тривають вже тиждень – з того моменту, як Президент Віктор Янукович відмовився її укласти. Хвилювання на вулицях підкреслюють, що перед Україною стоїть непростий вибір між довгостроковими перевагами, які можуть забезпечити зміцнення зв’язків з європейськими сусідами,

---

і безпосередньою загрозою зими без дешевого російського газу.

Lewycka, Marina *Optimistic young Ukrainians look to Europe. I wish them luck = [Оптимістично налаштовані молоді українці сподіваються на Європу. Бажаю їм удачі.] / M. Lewycka // The Guardian. – London, 2013. – 01.12.*

Президент України Віктор Янукович заявив, що зробить „все від нього залежне” для зближення України з Євросоюзом. Він підкреслив, що Київ при цьому повинен керуватися тільки „національними інтересами”.

Янукович пообещал сделать все для сближения с ЕС // День за днем. – Таллинн, 2013. – 01.12.

НАТО

В Естонії пройшли найбільші за час існування НАТО навчання з відпрацювання питань кіберзахисту інфраструктури альянсу Cyber Coalition 2013 . За дивовижним збігом, на початку навчань державні інформаційні ресурси України, Росії, Польщі та країн Прибалтики піддалися цілком реальним, а не навчальним хакерським атакам. На кілька годин припинив роботу навіть сайт таллінського кіберцентру НАТО.

Кранс, Максим *Военные маневры в киберпространстве / M. Кранс // Независимая газета. – М., 2013. – 20.12.*

УКРАЇНСЬКО-РОСІЙСЬКІ ВІДНОСИНИ

Потепління в українсько-російських відносинах може протривати недовго. Так у Києві коментують участь у засіданні Вищої євразійського ради прем'єр-міністра Миколи Азарова замість Президента Віктора Януковича. Відсутність українського Президента означає, що Київ не збирається приєднуватися до євразійського процесу, незважаючи на жорстку позицію ЄС і на економічну допомогу з боку РФ.

Ивженко, Татьяна *Янукович может пожертвовать Азаровым / Т. Ивженко // Независимая газета. – М., 2013. – 26.12.*

Росія купила перший транш облігацій України на суму 3 млрд дол. – заявив прем'єр-міністр Росії Дмитро Медведєв під час зус-

---

трічі у Москві з главою уряду України Миколою Азаровим. Для нас це є стабілізуючим фактором. Наші рейтинги зросли – сказав український прем'єр-міністр. Угода здійснюється через фондову біржу в Дубліні.

Zapart, Magdalena Rosja kupila pierwszą transzę ukraińskich obligacji = [Росія купила перший транш облигацій України] / M. Zapart // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2013. – 24.12.

Україна отримає перші 3 з 15 млрд дол. російського кредиту, угоду про який біло затверджено. Президент України Віктор Янукович збирався знову їхати до Москви – на засідання вищої євразійської ради. Проте захворів і його замінить прем'єр-міністр Азаров. Режим секретності, в якому проходять українсько-російські переговори, дозволяє припустити, що відсутність Януковича – певний сигнал російському керівництву.

Ивженко, Татьяна Российских денег украинской власти не хватит / Т. Ивженко // Независимая газета. – М., 2013. – 24.12.

„Здається, Росія перевершила в маневреності ЄС і проєвропейськи налаштованих демонстрантів у Києві. Її допомога Україні в 20 млрд доларів виявилася “рятувальним кругом”, який може утримати Віктора Януковича на плаву до наступних президентських виборів у березні 2015 року”, – пише Financial Times, йдеться в перекладі статті на порталі Inopressa.

Financial Times: помощь Москвы не притупит украинское чувство национального самосознания // День за днем. – Таллинн, 2013. – 21.12.

Сергій Глазьев, політичний радник Володимира Путіна, був визнаний Російським біографічним інститутом людиною року за те, що „допоміг повернути Україну в єдиний економічний простір з Росією”. Нагорода показує, наскільки важливою для Москви є Україна, вважає авторка. „Для них Україна є трофеєм у боротьбі, яка так чи інакше ведеться за все – геополітику, економічний вплив, патріотизм, національну ідентичність, релігію і моральні цінності”, наводить вона слова європейського дипломата у Москві. Напередодні саміту у Вільнюсі, уряд Росії стверджував, що буде змушений закрити свої ринки для України, якщо Київ укладе угоду з Брюсселем, тому що українські компанії не змо-

---

жуть конкурувати на ринках ЄС і замість цього затоплять Росію неякісною продукцією. Але пан Путін дав зрозуміти, що Україна значить набагато більше, як для Росії, так і для нього особисто.

Hille, Kathrin *Russia-Ukraine: Fraternity test : President Vladimir Putin will struggle to control his volatile neighbour* = [Росія-Україна: Братній тест. Президент Росії Володимир Путін боротиметься за контроль над своїм мінливим сусідом] / К. Hille // *Financial Times*. – London, 2013. – 20.12.

Домовленості з Москвою, досягнуті в ході засідання російсько-української міждержавної групи 17 грудня в Москві, не суперечать євроінтеграційному курсу України. Про це заявив Президент України Віктор Янукович в інтерв'ю українським ЗМІ. Президент нагадав, що процес укладення Угоди про асоціацію з ЄС та зону вільної торгівлі був припинений для проведення більш глибокого вивчення умов підписання документа. „Коли ми з вами побачимо, що нас такі умови влаштовують, нам це вигідно і захищені національні інтереси, безумовно, рішення буде прийнято позитивне”, – зазначив В. Янукович, додавши, що при цьому частину роботи необхідно виконати у тристоронньому форматі Україна – ЄС – Росія.

В. Янукович: *Достигнутые договоренности с РФ не противоречат евроинтеграции Украины* // *Жэньминь жибао*. – Пекин, 2013. – 20.12.

Здається, Росія перевершила в маневреності ЄС і проєвропейськи налаштованих демонстрантів у Києві. Її допомога Україні в 20 млрд доларів виявилася „рятувальним кругом”, який може утримати Віктора Януковича на плаву до наступних президентських виборів у березні 2015 року. Однак, „зростаюче в народі почуття незалежності не притупиться за повороту теперішнього уряду назад до Москви. Насправді воно може навіть посилитися”, – припускає автор статті Ніл Баклі. На думку Баклі, Володимир Путін успадкував поширене серед московських чиновників 1990-х років уявлення про те, що незалежність України – історична випадковість. „Спробуйте сказати це зараз комусь у Києві. Виросло нове, пострадянське покоління. Студенти серед учасників сьогоднішніх протестів все життя прожили в незалежній Україні і не можуть уявити собі її інакше”, – пише Баклі. Він

вважає, що українці бачать у європейському шляху єдину гарантію стримування російського впливу і вирішення найбільшої проблеми України: два десятиліття корумпованого і некомпетентного управління призвели до того, що випуск продукції на душу населення в Україні складає третину аналогічних показників у сусідній Польщі чи Росії.

Buckley, Neil Moscow bailout will not dull sense of Ukraine national identity : Protesters see Europe as only way to roll back Russian influence = [Допомога Москви не притупить українське почуття національної самосвідомості. Протестуючі бачать в Європі єдиний шлях уникнути російського впливу] / N. Buckley // Financial Times. – London, 2013. – 19.12.

Домовленості, досягнуті Росією і Україною, вигідні обом сторонам, заявив міністр закордонних справ РФ Сергій Лавров. „Все зводиться тільки до видачі кредиту було б некоректно. Домовленості, які вчора були підписані, набагато ширші”, – сказав С. Лавров. „Це не відмова від прагматизму. Це взаємовигідні домовленості”, – підкреслив глава МЗС РФ, пояснивши, що підписані документи направлені на відновлення і суттєву активізацію промислових і виробничих зв'язків, щоб задіяти унікальні можливості двох країн.

Договоренности России и Украины являются взаимовыгодными – С. Лавров // Жэньминь жибао. – Пекин, 2013. – 19.12.

Взаємини Росії і України носять непрозорий, короткостроковий і хиткий характер. Угоди Путіна – Януковича, досягнуті на переговорах 17 грудня, не виняток. Опубліковані домовленості дозволяють зробити висновок про те, що вони не остаточні і можуть інтерпретуватися в свою користь і тією й іншою стороною. Як Путін перехитрив Януковича. Обіцянка витратити 15 млрд дол. з фонду національного добробуту на українські євробонди дає російській стороні потенційно потужний важіль управління українською стороною – вимога погашення загрожуватиме Україні дефолтом. Ціна на газ тимчасово знижується – очевидно, що залежно від поведінки Януковича знижка може бути анульована або продовжена, зменшена і збільшена.

Кто кого обхитрил в сделке Россия — Украина // Советская Белоруссия. – Минск, 2013. – 19.12.

Президент головної в ЄС Литви Далія Грібаускайте заявила, що нинішнє керівництво України повертає країну назад у минуле, про це вона сказала агентству УНІАН у кулуарах саміту Європейського Союзу в Брюсселі, коментуючи останні російсько-українські домовленості.

Президент Литвы: Украина возвращается в прошлое // День за днем. – Таллинн, 2013. – 19.12.

На традиційній великій прес-конференції Президент Росії Володимир Путін зізнався, що Росія допомогла Україні кредитом і знижками на газ „по-братськи” і особливої марнотратності він у цьому не бачить.

Путин помог по-родственному // Деловые ведомости. – Таллинн, 2013. – 19.12.

У Кремлі відбулося засідання російсько-української міждержавної комісії, на якому Президент Росії Володимир Путін і Президент України Віктор Янукович обговорювали найбільш важливі питання двостороннього торговельно-економічного співробітництва, а також було підписано низку угод. У тому числі, для України, яка перебуває в скрутному економічному становищі, істотне зниження Росією цін на постачання газу та надання фінансової допомоги, без сумніву, є „протягуванням руки допомоги”. Дана зустріч президентів двох країн проводилася на тлі призупинення Україною процесу євроінтеграції та безперервних протестів у країні. Експерти вважають, що результати, досягнуті під час цієї зустрічі, показують, що російсько-українські відносини переживають процес відновлення. Однак, це не означає, що Україна відмовляється від своєї стратегічної мети – інтеграції з Євросоюзом.

Трошина, Анастасия Российско-украинские отношения основываются на экономических интересах / А. Трошина, Д. Комаров, Ю. Ляньго // Жэньминь жибао. – Пекин, 2013. – 19.12.

Мало хто міг припустити наскільки багатим виявиться улов Віктора Януковича після зустрічі з Володимиром Путіним. За підсумками зустрічі було оголошено про зниження з 1 січня ціни на газ для України з нинішнього рівня близько 400 дол. за тисячу кубометрів до 268,5 дол. Окрім вирішення газового питання, „з

метою підтримки українського бюджету уряд РФ прийняв рішення розмістити у цінних паперах українського уряду частину своїх резервів з Фонду національного добробуту обсягом 15 мільярдів доларів США”, – заявив Володимир Путін. Отже, це означає, що Росія надасть Україні за рахунок ФНД 15-мільярдний кредит .

Что Янукович отдал Путину? // Вести сегодня. – Рига, 2013. – 19.12.

Європейський Союз і США, які активно стежать за українською політичною кризою, відверто незадоволені домовленостями Президентів Володимира Путіна і Віктора Януковича про масштабну російську економічну допомогу Україні, вважає автор статті. Слідом за українською опозицією, західні ЗМІ цікавляться – що віддав глава України в обмін на мільярди доларів, які отримує його країна від Росії? При цьому вважати те, що трапилося дипломатичною та економічною перемогою Києва над Москвою і Брюсселем в Євросоюзі і США відмовляються.

Преображенский, Иван Запад ищет „секретные протоколы” Януковича = [Захід шукає „секретні протоколи” Януковича] / И. Преображенский // РОСБАЛТ. – С.Пб., 2013. – 18.12.

„Газпром” і „Нафтогаз України” підписали доповнення до контракту на постачання російського газу в Україну, відповідно до якого ціна газу складе 268,5 долара за тисячу кубометрів. Окрім того, Росія розмістить у цінних паперах українського уряду частину своїх резервів з Фонду національного добробуту (ФНД) обсягом 15 млрд доларів. Про це заявив Президент РФ Володимир Путін у Москві на спільній прес-конференції з Президентом України Віктором Януковичем за підсумками засідання російсько-української міждержавної комісії.

Россия и Украина подписали ряд документов в сфере торгово-экономических связей // Жэньминь жибао. – Пекин, 2013. – 18.12.

Російська компанія „Газпром” і українська компанія „Нафтогаз” підписали доповнення до контрактів на купівлю-продаж природного газу та про умови транзиту природного газу. Документи підписані в присутності російського Президента Володимира Путіна і Президента України Віктора Януковича після

засідання двосторонньої міждержавної комісії. Ціна газу на найближчі десять років за контрактом становить 268,5 дол. за тисячу кубів. Також, Росія розмістить 15 млрд дол. з Фонду національного добробуту в облігаціях України, повідомляє РБК.

Россия снизила цену газа для Украины на треть // Молдавские ведомости. – Кишинев, 2013. – 18.12.

Прем'єр України Микола Азаров заявив, що домовленості Москви і Києва під час зустрічі Володимира Путіна і Віктора Януковича, врятували Україну від банкрутства і соціального колапсу. Також Азаров повідомив, що уряд України продовжує роботу з розширення співробітництва з Євросоюзом і готується підписати п'ять угод.

„Россия спасла Украину от банкротства”, но евроинтеграция продолжается // Деловые ведомости. – Таллинн, 2013. – 18.12.

Український Президент отримав від Кремля близько 20 млрд дол.: Росія викупить українські євробонди на 15 млрд дол., а ще 5-6 млрд дол. Україна отримає в результаті використання 30-відсоткової знижки на газ. На які поступки вона пішла в обмін на цю безпрецедентну позику, влада мовчить. Путін скасував на прохання Януковича традиційну після таких зустрічей прес-конференцію. Формально Росія за цей подарунок взагалі нічого не отримала: ні гарантій вступу України до Митного Союзу (за висловом Путіна, „це питання навіть не обговорювалося”), ні офіційного та публічного згортання євроінтеграції, ні гарантій переходу під російський контроль української ГТС. Рзглядаючи версії різних експертів, автор робить висновки, що Янукович хоч і отримав „тимчасовий перепочинок”, але ціною втрати ряду дуже важливих важелів тиску на Москву.

Швейц, Максим \$20 млрд. — за что? = [\$20 млрд. — за что?] / М. Швейц // РОСБАЛТ. – С.Пб., 2013. – 18.12.

Даючи різку відповідь Заходу в ході дипломатичної сварки через Україну, Президент Володимир Путін заявив, що Росія прийде на допомогу своїй сусідці, яка має фінансові проблеми, надавши їй позику у 15 мільярдів доларів і велику знижку на газ. Це сміливий, але ризикований крок з боку Росії, якщо брати до уваги політичний хаос у столиці України Києві, де тисячі демонстрантів розбили табір на площі Незалежності і протестують

проти відмови свого уряду підписувати політичні та торговельні угоди з Європою. Але на сьогодні здається, що Путін взяв верх над Європою і США в суперництві за колишню радянську республіку Україну з її 46 – мільйонним населенням, яку Росія вважає невід’ємною складовою своїх інтересів у сфері економіки та безпеки.

Herszenhorn, David M. Russia Offers Cash Infusion for Ukraine = [Росія пропонує Україні грошові вливання] / D.M. Herszenhorn, A. E. Kramer // International Herald Tribune. – New York, 2013. – 17.12.

Глава комітету Держдуми з міжнародних справ Олексій Пушков вважає, що Євросоюз не зможе вивести Україну з фінансової кризи і насправді двері в ЄС для цієї країни закриті. Україна знаходиться в процесі переговорів з РФ по кредиту на загальну суму 15 мільярдів доларів, а також за цінами на газ. Раніше уряд України не зміг домовитися про кредит на 15 мільярдів доларів з Міжнародним валютним фондом.

Пушков: двери в Евросоюз для Украины закрыты // День за днем. – Таллинн, 2013. – 17.12.

Росія вкладе 15 мільярдів доларів з Фонду національного добробуту в українські цінні папери. Про це заявив Президент Росії Володимир Путін за підсумками переговорів зі своїм українським колегою Віктором Януковичем. Переговори Януковича і Путіна пройшли на тлі політичної кризи в Україні, яка була викликана відмовою офіційного Києва від євроінтеграції. У Кремлі, в свою чергу, ніколи не приховували, що вважають євроінтеграцію України помилкою і активно запрошували країну до Митного союзу.

Россия даст Украине 15 миллиардов долларов из нефтяных резервов // День за днем. – Таллинн, 2013. – 17.12.

Найближчим часом Росія може прийняти рішення про надання Україні кредиту. Про це заявив помічник Президента РФ Андрій Білоусов. „Те, що буде прийняте рішення, я не виключаю”, – повідомив експерт журналістам, відповідаючи на питання, чи планується на зустрічі Президентів Росії і України прийняти рішення про надання українській стороні кредиту. Білоусов підкреслив, що ситуація в Україні зараз така, що без надання креди-

---

ту підтримувати економічну стабільність у цій країні буде вкрай складно. Я не виключаю того, що кредит буде наданий”, – зазначив помічник президента.

Россия может предоставить Украине кредит – помощник президента РФ // Жэньминь жибао. – Пекин, 2013. – 17.12.

Президент України Віктор Янукович після зустрічі з Президентом Росії Володимиром Путіним заявив, що спільна робота двох країн стала можливою тільки завдяки політичній волі Путіна. За його словами, переговори не були простими. Але він з упевненістю заявив, що спільними зусиллями вони змогли підвести підсумки тих недоліків, які були в попередній роботі, що призвели до зниження товарообігу і „замороження” деяких проєктів.

Янукович: совместная работа возможна благодаря политической воле Путина // День за днем. – Таллинн, 2013. – 17.12.

Західні ЗМІ обговорюють ситуацію в Україні. Європейський Союз призупинив переговори з цією країною. Президент України Віктор Янукович збирається з візитом до Москви, де зустрінеється з главою Росії Володимиром Путіним. „The Washington Post” відзначає, що глава України має намір зміцнити торговельні угоди з Росією, щоб підтримати “хвору” економіку України. Зокрема, Янукович і Путін обговорять постачання російського газу в Україну. „The Washington Post” відзначає, що опозиція не вірить обіцянкам Януковича, який заявив, що не вступатиме в Митний союз.

Западные СМИ: Янукович нашел врача для украинской экономики // Независимая газета. – М., 2013. – 16.12.

Західні ЗМІ обговорюють послання російського Президента Володимира Путіна, яке він виголосив Федеральним Зборам. Німецьке видання пише, що Росія зараз працює над посиленням свого впливу в країнах колишнього Радянського Союзу, однак публічно російський Президент про це не говорив. Путін лише сказав кілька слів про Україну і висловив сподівання, що українські політики знайдуть спосіб вирішити проблеми своєї країни, зазначає „Die Welt”.

Ивженко, Татьяна Зарубежные СМИ: Путин раскритиковал Запад в послании Федеральному Собранию / Т. Ивженко // Независимая газета. – М., 2013. – 13.12.

Прем'єр-міністр Росії Дмитро Медведєв назвав вихід іноземних політиків на майдан грубим втручанням у внутрішні справи України. За його словами, необхідно, щоб влада України „сама розібралася з усіма проблемами, виробила консолідоване консенсусне рішення, щоб не заважали їм і не позбавляли Україну суверенітету”.

Медведєв: выход иностранных политиков на майдан — грубое вмешательство в дела Украины // День за днем. – Таллинн, 2013. – 13.12.

Заступник міністра закордонних справ Росії Олексій Мешков на переговорах з віце-прем'єром – міністром закордонних справ Греції Евангелос Венізелос торкнувся теми „Східного партнерства” і виклав позицію РФ про важливість невтручання у внутрішні справи України.

РФ призвала партнеров в ЕС не вмешиваться во внутренние дела Украины // Вечерний Бишкек. – Бишкек, 2013. – 13.12.

У Посланні Президента Федеральним зборам, російський Президент Володимир Путін заявив, що Москва „нікому нічого не нав'язує”. Зміна ситуації на Майдані, де міліція була змушена відступити перед маніфестантами, остаточно переконала Москву зайняти позицію підкресленої стриманості.

Avril, Pierre Routine joue l'apaisement avec l'Europe sur l'Ukraine = [Путін розігрує примирення з Європою по українському питанню] / P. Avril // Le Figaro. – Paris, 2013. – 12.12.

Росія готова вести переговори з митних відносин з Україною в будь-якому форматі, оскільки важливий не формат, а результат. Про це заявив у Вашингтоні перший заступник голови уряду РФ Ігор Шувалов, коментуючи російську позицію щодо ситуації навколо України.

Дунаевский, Игорь Шувалов назвал правовой позицию России по Украине / И. Дунаевский // Российская газета. – М., 2013. – 12.12.

Президент Російської Федерації Володимир Путін розповів про те, що Росія буде продовжувати роботу на експертному рівні про приєднання України до низки угод Митного Союзу. Це буде можливо у випадку ініціативи з українського боку.

РФ готова продовжувати роботу по присоединению Украины к ряду соглашений ТС // *Российская газета*. – М., 2013. – 12.12.

Росія не чинила тиск на Україну, а останні заяви глави держави Володимира Путіна свідчать про те, що РФ готова співпрацювати з сусідньою країною з низки питань, навіть якщо Київ піде шляхом євроінтеграції, вважають російські політологи. Глава держави також повідомив, що робота Росії і України над спільними проектами в рамках Митного союзу може бути продовжена на експертному рівні, якщо Київ висловить таке бажання.

Експерты: РФ будет готова сотрудничать с подконтрольной ЕС Украиной // *День за днем*. – Таллинн, 2013. – 12.12.

На пленарному засіданні в Держдумі РФ одноголосно прийнято заяву „Про ситуацію в Україні”, в якій Держдума закликає Україну діяти мирним шляхом. „Держдума звертається до всіх політичних сил України – знайти вихід з нинішньої ситуації виключно мирним шляхом, в інтересах українського народу”, – йдеться у заяві. У документі пролунав заклик до опозиції вирішувати проблеми в „суворій відповідності з національним законодавством”.

Госдума РФ призывает Украину решать проблемы мирным путем // *Жэньминь жибао*. – Пекин, 2013. – 11.12.

Під час візиту до Москви заступник держсекретаря США Вікторія Нуланд і співробітник Ради нацбезпеки США Селеста Валландер заявили, що Вашингтон підтримує європейський вибір України. Вони запропонували російському керівництву сприяти мирному вирішенню української кризи і вирушили до Києва. Відповіддю Вашингтону може стати заява Держдуми, в якій західним політикам запропоновано не втручатися у внутрішні справи України.

Ивженко, Татьяна Запад майдану не поможет / Т. Ивженко // *Независимая газета*. – М., 2013. – 11.12.

Космічне агентство хотіло замовити у дніпропетровського „Південмашзавода” два носії „Зеніт” для запусків у рамках федеральної космічної програми. За ракети була запропонована ціна, яка заздалегідь закладається в бюджет, – близько 1,2 млрд рублів за ракету. Однак українських партнерів пропозиція не влаштувала, вони попросили більше – близько 1,4 млрд рублів. За таких умов угода втратила сенс, оскільки за 1,5 млрд рублів Роскосмос може замовити виготовлення „Протона” – носія більшої вантажопідйомності. У підсумку українські ракети так і не були замовлені.

Чеберко, Иван Прилетели / И. Чеберко // Известия. – М., 2013. – 11.12.

На зустрічі в Сочі 6 грудня Президент РФ Володимир Путін і Президент України Віктор Янукович обговорили порядок міждержкомісії, засідання якої відбудеться 17 грудня в Москві. Значну увагу під час зустрічі було приділено питанню про співпрацю в енергетичній сфері. За словами Д. Пескова, сторонам вдалося зблизити свої позиції з цієї проблеми. „Проте остаточної домовленості досягнуто не було”, – зазначив прес-секретар Президента.

Президенты России и Украины на встрече в Сочи обсудили повестку межгоскомиссии России и Украины // Жэньминь жибао. – Пекин, 2013. – 09.12.

Питання про можливість приєднання України до Митного союзу за участю Росії на зустрічі Президентів Путіна і Януковича не обговорювалося, оголосив прес-секретар Кремля Дмитро Песков. Домовленості немає і з газового питання, хоча сторонам вдалося зблизити позиції, стверджує він. Раніше журналіст видання “The Economist” Едвард Лукас з посиланням на власні джерела повідомив про те, що на цих переговорах в обмін на преференції, що сягають 15 млрд доларів, Янукович погодився на приєднання України до Митного союзу.

Гадання о курсе // Советская Белоруссия. – Минск, 2013. – 07.12.

Голова уряду РФ Дмитро Медведєв застеріг Захід від втручання в справі України, заявивши, що ця країна має сама розібратися зі своїми проблемами. „З усіма цими проблемами має роз-

---

биратися українське керівництво і українське суспільство, а не іноземці, ні Росія. Але й інші країни повинні вести себе коректно”, – сказав він в інтерв’ю.

Д. Медведев предостерег Запад от вмешательства в дела Украины // Жэньминь жибао. – Пекин, 2013. – 07.12.

Президент Росії Володимир Путін провів у Сочі робочу зустріч з Президентом України Віктором Януковичем. Вони обговорили поточні питання двосторонніх відносин, а також питання, пов’язані з підготовкою до майбутнього в Москві засідання російсько-української міждержавної комісії. Віктор Янукович відвідав Росію з коротким робочим візитом, повертаючись з Китаю, де Президент України перебував з державним візитом.

Путин провел рабочую встречу с президентом Украины // Жэньминь жибао. – Пекин, 2013. – 07.12.

Президент України Віктор Янукович зустрівся зі своїм російським колегою Володимиром Путіним у російському місті Сочі, щоб обговорити більш тісну співпрацю. Водночас, протести в українській столиці у зв’язку з рішенням України відмовитися від угоди з ЄС не припиняються.

Riechmann, Deb Ukraine, Russia presidents meet; protests persist = [Президенту України та Росії зустрілися; протести в Україні зберігаються] / D. Riechmann // The Washington Post. – Washington, 2013. – 06.12.

Зустріч Президента РФ Володимира Путіна з українським колегою Віктором Януковичем у Сочі відбулася на тлі припинення Україною вирішення питання про підписання Угоди з Євросоюзом про асоціацію. Київ заявляє, що не відмовляється від підписання угоди в майбутньому, але для цього мають бути враховані всі ризики для її економіки.

Путин в Сочи встретился с президентом Украины // День за днем. – Таллинн, 2013. – 06.12.

Російський телеведучий Дмитро Кисельов передрік Україні жахливу долю, якщо вона все ж піде на зближення з ЄС. Він намалював яскраву картину західного занепаду, уявлення про який можна отримати зі шведської передачі для дітей.

Kozłowska, Hanna *People of Ukraine: Beware the Swedish Gang of Pee-Pee, Turd, and Nixon the Nose* = [Тремти, Україна: на тебе чекають Струмись Сечі, Лайняшка і Носатий Ніксон] / *H. Kozłowska // Foreign Policy. – Washington, 2013. – 05.12.*

Голова уряду Росії Дмитро Медведєв зустрівся з першим віце-прем'єром РФ Ігорем Шуваловим і першим заступником глави уряду України Юрієм Бойко. Як сказав Д. Медведєв, у Росії уважно стежать за тим, що відбувається зараз у сусідній країні. „Безумовно, це внутрішня справа України”, – визнав російський прем'єр і додав: „Хоча звичайно, дуже важливо, щоб в країні була стабільність і порядок”.

Д. Медведєв прийняв віце-прем'єра України Ю. Бойко // Жэньминь жибао. – Пекин, 2013. – 05.12.

Глава МЗС РФ Сергій Лавров назвав істерикою реакцію країн Заходу на відмову України підписувати угоду про асоціацію з ЄС. Як підкреслив глава російського МЗС, „ми свою позицію формуємо дуже просто: це суверенний вибір України, підписувати чи не підписувати цю угоду”.

Лавров назвав істерикою реакцію Запада на отказ України подписывать соглашение с ЕС // День за днем. – Таллинн, 2013. – 05.12.

Представники російського шоу-бізнесу приїжджають до Києва, щоб підтримати мітинг опозиції, яка виступає за відставку чинного Президента Віктора Януковича та інтеграцію України з Європою, що проходить на Майдані Незалежності в Києві.

Ряд представителей российского шоу-бизнеса поддержал „Евромайдан” // Коммерсантъ. – М., 2013. – 05.12. – № 224.

Депутати опозиційних думських фракцій РФ не виключають, що Володимир Путін запропонує посилити чинне законодавство. „Події в Україні можуть спонукати Президента позначити необхідність жорсткості російського законодавства – наприклад, закону „Про політичні партії” (в частині збільшення мінімальної кількості членів для реєстрації партії) і закону про мітинги”, – заявив депутат Держдуми від ЛДПР Михайло Дегтярьов. А секретар ЦК КПРФ, депутат Держдуми Сергій Обухов, не виключає,

---

що Володимир Путін, зробивши висновки з київських подій, змінить „підхід до політичної реформи”, у тому числі до представництва в Думі одномандатників.

Самохіна, Софья *Президент остановится на недостигнутом / С. Самохіна // Коммерсантъ. – М., 2013. – 05.12. – № 224.*

Вже очевидно, що російська політика на українському напрямку зазнала чергової поразки. Начебто з відкладанням підписання Угоди про асоціацію з Європейським Союзом можна було б говорити про перемогу Путіна. Але з'ясувалося, що бити в литаври, принаймні, передчасно. Москву надзвичайно насторожило формулювання про взяття паузи. Потім пішли міркування про те, що так чи інакше угода буде підписана. Тристоронній формат, начебто запропонований Путіним і Януковичем, Європа відхилила, й українські міністри про нього практично не згадують. А справжньою несподіванкою для Москви став Майдан.

Райхель, Юрий *Страх киевских событий / Ю. Райхель // Зеркало. – Баку, 2013. – 04.12.*

Події на Україні – суспільно значуще явище, що зачіпає не тільки геополітичні інтереси Росії, але і питання формування громадянського суспільства, яке є одним з принципів для ради опозиції. Тому Координаційна рада Росії повинна позначити свою позицію з цього питання. Кілька членів КР вирішили поїхати в Київ, щоб підтримати морально українських протестувальників, подумати над вирішенням спільних проблем, існуючих між двома країнами.

Теслова, Елена *Российская оппозиция поддержит украинскую словом и делом / Е. Теслова // Известия. – М., 2013. – 04.12.*

Антиурядові протести в Україні вселили в демократично налаштованих ідеалістів надію на повторення „помаранчевої революції” 2004-2005 років. Однак, скільки б Україна не мріяла вирватися з владних обіймів Росії і взяти в партнери ЄС, це не змінить економічну реальність: Київ залежить від добрих відносин з Москвою. Влада країни неодноразово нагадувала, що Україна не може дозволити собі злити Росію, будучи в сильній залежності від її природного газу, обладнання для заводів радянської епохи та фінансової допомоги. У той же час уряд Миколи Аза-

---

рова поставив під загрозу обіцянку зрештою зблизитися з Європою, спробувавши силою розігнати маніфестантів.

Williams, Carol J. *Ukraine protests can't alter the cost of rejecting Russia* = [Українські протести не змінять ціну розриву з Росією] / C.J. Williams // *Los Angeles Times*. – Los Angeles, 2013. – 03.12.

Чим би не закінчився нинішній Майдан у Києві, він стане етапом у будівництві національної держави. Україна рухається вперед, і шлях у неї не „особливий”, як у Росії, а навпаки – зрозумілий і природний. Саме тому він не повинен і не може подобатися усім. Нав'язуючи Україні вибір: „Або я, або Європа”, Москва домоглася відповіді, з якою в спокійних обставинах ще довго б зволікали. Більшість громадян України прийшли до думки, що не хочуть бачити свою країну частиною нашої, і вийшли на вулиці повідомити про це, пише російський журналіст.

Шелин, Сергей *Нормальный путь Украины* / С. Шелин // *РОСБАЛТ*. – С.Пб., 2013. – 03.12.

У Росії задрість буває двох кольорів: чорного і білого. І вже півтора тижні багато росіян страждають від класичного прояву „білої” задрості, спостерігаючи за протестами в сусідній Україні. У них задіяні різноспрямовані політичні сили, але з Москви лінію фронту видно добре: Україна повинна вибрати між все більш реакційною Росією та Західною Європою. Якими б не були міркування Януковича, його рішення вивело на вулиці спочатку десятки, а потім і сотні тисяч українців. Успіх будь-якого людського починання хоча б частково залежить від здатності уявити результат. Однак тепер українці демонструють росіянам можливість іншого шляху. Якщо у них все вийде, вони можуть змінити майбутнє не однієї, а одразу двох найбільших країн Європи.

Gessen, Masha A *Whiter Shade of Envy* = [Заздрість біліше білої] / M. Gessen // *International Herald Tribune*. – New York, 2013. – 02.12.

„Що стосується подій в Україні, то це нагадує мені більше не революцію, а погроми”, – сказав Президент Росії Володимир Путін у понеділок, під час візиту до Вірменії, повідомляє *The Financial Times*. У цьому контексті Путін прагнув підкреслити економічні переваги, які отримає Київ, якщо збереже твердість

і, як Вірменія, стане на бік Росії. Він зазначив, що опозиція навіть не потрудилася зануритися в суть угод з ЄС і побачити, які жорсткі умови вони висувають. Проте, те що минулого тижня виглядало як дипломатична перемога Кремля, тепер загрожує перетворитися на жах, оскільки уряд Президента України Віктора Януковича коливається під тиском всенародних протестів, – зазначає кореспондент Кетрін Хілл.

Hille, Kathrin *Putin condemns popular protests in Ukraine as 'pogroms'* = [Путін засуджує народні протести в Україні як „погроми”] / K. Hille // *Financial Times*. – London, 2013. – 02.12.

Події в Україні мало пов’язані зі взаєминами з Євросоюзом, а більше нагадують погром. Про це заявив Президент РФ Володимир Путін журналістам після зустрічі з вірменським колегою Сержем Саргсяном. Російський Президент висловив думку, що вони готувалися до майбутніх президентських виборів. Що стосується рішення керівництва України щодо інтеграції в Євросоюз, російський Президент підкреслив, що буде ставитися до нього з повагою.

Украинская оппозиция пытается раскачать легитимную власть в стране: Владимир Путин // *Собеседник Армении*. – Ереван, 2013. – 02.12.

Президент України Віктор Янукович відвідає Росію, щоб підписати „дорожню карту” співпраці двох держав. Про це повідомив в інтерв’ю одному з українських телеканалів прем’єр Микола Азаров. За його словами, підготовлені до підписання в Росії документи відновлять нормальний торговельно-економічний режим між країнами.

Шестаков, Евгений *Еврокомиссары наносят „Удар”* / E. Шестаков // *Российская газета*. – М., 2013. – 02.12.

БЮДЖЕТ

Президент України Віктор Янукович вважає важливим якнайшвидше прийняття парламентом державного бюджету на 2014 рік, народним депутатам для прийняття Держбюджету слід продовжити парламентську сесію на поточному тижні, а не переносити розгляд документа на наступну сесію, яка розпочнеться

---

14 січня. Проект держбюджету України на 2014 рік був внесений урядом для затвердження парламентом 19 грудня. Однак депутати відклали розгляд документа у зв'язку з необхідністю його детального вивчення. Очікується прийняття бюджету 16 січня.

Президент України отмечає важность принятия нового госбюджета до конца текущего года // Жэньминь жибао. – Пекин, 2013. – 24.12.

Кабінет Міністрів України подав до парламенту доопрацьований проект державного бюджету на 2014 рік. Проект держбюджету побудований на зростанні валового внутрішнього продукту в 2014 році на рівні 3 % при середньорічній інфляції 4,3 %. Прогноз номінального ВВП на наступний рік становить 206,6 млрд дол. Кабінет Міністрів пропонує парламенту прийняти держбюджет з доходами на рівні 49 млрд дол. (зростання на 5,9 %) і витратами 55,9 млрд дол. (збільшення на 6,5 %). Граничний обсяг дефіциту держбюджету передбачено в сумі 7,4 млрд дол.

Кабинет Министров Украины подал в парламент проект госбюджета-2014 // Жэньминь жибао. – Пекин, 2013. – 20.12.

ЕКОНОМІКА

Прем'єр-міністр України Микола Азаров переконаний, що економічній і фінансовій стабільності країни зараз нічого не загрожує. Про це він заявив на засіданні уряду. При цьому він зазначив, що прогнозувати стабільність державних фінансів на найближчі роки і відновлення зростання економіки країни дозволяють досягнуті у вівторок в Москві домовленості Президентів України та Росії.

Экономической стабильности Украины ничего не угрожает – премьер-министр страны // Жэньминь жибао. – Пекин, 2013. – 19.12.

Міністерство економічного розвитку і торгівлі України погіршило прогноз зростання економіки за підсумками поточного року з 3,4 %, закладених у держбюджеті на 2013 рік, до нуля. Про це повідомив перший заступник голови відомства Анатолій Максютя. ВВП України в третьому кварталі знизився на 1,3 %.

Таким чином, падіння ВВП зафіксовано п'ятий квартал поспіль.

Миньэкономика Украины ухудшила прогноз роста ВВП по итогам 2013 г. // Жэньминь жибао. – Пекин, 2013. – 18.12.

Валовий внутрішній продукт України в третьому кварталі поточного року знизився на 1,3 % порівняно з аналогічним періодом 2012 року, повідомила Державна служба статистики. Згідно з даними статистичного відомства, номінальний ВВП за третій квартал склав 49 млрд дол. У порівнянні з другим кварталом 2013 року, ВВП України в липні-вересні знизився на 0,3 %.

ВВП Украины в третьем квартале 2013 г. упал на 1,3 проц. – Госстат // Жэньминь жибао. – Пекин, 2013. – 11.12.

П'ятирічні кредитні дефолтні свопи (страховка від дефолту) для України різко подорожчали, досягши рівня в 1074 базових пункту, повідомляє Businessweek. Інвестори оцінюють ризик дефолту країни в 53,3 відсотка. Вище 1000 базисних пунктів страховка від дефолту для України піднялася наприкінці вересня. Настільки критичним стан української економіки став в результаті неврахування інтересів Росії. Товарообіг між Україною і Російською Федерацією за вісім місяців 2013 року скоротився на 25 %, повідомив прем'єр-міністр Микола Азаров.

Ализаде, Фуад Кто на грани дефолта? / Ф. Ализаде // Зеркало. – Баку, 2013. – 04.12.

Навіть з тисячами протестувальників на вулицях з вимогою його відставки, Президент України Віктор Янукович прибув до Китаю для проведення переговорів стосовно мільярдних кредитів та інвестицій, які могли б зміцнити хвору економіку країни. Рішення Президента, ймовірно, відображає гостроту економічних проблем України, вважають автори. Україна перебуває в рецесії, прибутковість доларових єврооблігацій України з погашенням у червні наступного року підскочила вище 20 відсотків. Сумнівні фінанси України є важливою відмінністю між сьогоднішніми масовими протестами та Помаранчевою революцією 2004 року, яка проходила за високих темпів економічного зростання. Вони лежать в основі нинішнього політичного хаосу і також перебувають у небезпеці подальшого збитку від заворушень.

Buckley, Neil Viktor Yanukovich seeks China's backing as unrest imperils Ukraine's weak economy = [Віктор Янукович прагне підтримки Китаю при загрозі слабкій економіці України від заворушень] / N. Buckley, R. Olearchuk // Financial Times. – London, 2013. – 03.12.

ПРОБЛЕМИ ГАЗОПОСТАЧАННЯ

Україна в 2014 році має намір імпортувати 30-33 мільярди кубометрів газу. Країні тепер вигідніше купувати його у Росії, заявив міністр енергетики та вугільної промисловості України Едуард Ставицький. При цьому Україна залишає за собою право піднімати питання про зниження ціни на російський газ.

Київ продовжить торгуватися за цену газу // День за днем. – Таллінн, 2013. – 18.12.

Азербайджан і Україна підпишуть угоди в газовій сфері. При цьому, якщо вектор співпраці Азербайджану спрямований у бік країн Європейського Союзу, то Україна буде координувати свої газові проекти з Росією.

Ализаде, Фуад Время принятия решения / Ф. Ализаде // Зеркало. – Баку, 2013. – 16.12.

Сланцевий газ навряд чи зможе кардинально змінити ситуацію на енергетичному ринку Європи, як це трапилося в США, вважають у німецькому енергогіганті E. On. Єдина країна, де є ймовірність сланцевого буму, – можливо, Україна, але у неї є проблеми з фінансуванням, додає він. Правда, Chevron підписала з Україною договір про видобуток сланцевого газу на Олеському родовищі.

Цифры и факты // Литовский курьер. – Вильнюс, 2013. – 12.12. – № 50.

Європейський Союз не може не хвилювати ситуація в Україні, принаймні, через необхідність забезпечення стабільного транзиту російського газу. Втім, керівництво України начебто знаходить з Кремлем спільну мову, і Євросоюз може спокійно „зйтхнути” – перебоїв з постачанням російського газу не передбачається. Україна готова забезпечити транзит газу по своїй тери-

---

торії в повному обсязі, запевнив голова правління НАК „Нафтогаз України” Євген Бакулін.

Ализаде, Фуад Евросоюз в надежде на туркменский газ / Ф. Ализаде // Зеркало. – Баку, 2013. – 04.12.

Російський газ надходить до Європи як завжди, поки нічого не обіцяє змін, і країни ЄС, крім того, мають 30-денний резерв газу на випадок надзвичайних ситуацій, заявила на брифінгу в Брюсселі офіційний представник Єврокомісії Марлене Хольцнер. Так вона відповіла на питання про те, чи не викличе ситуація в Україні навколо угоди про асоціацію з ЄС нових перебоїв у постачанні до Європи російського газу.

Еврокомиссия не видит оснований опасаться перебоев в поставках российского газа нынешней зимой // День за днем. – Таллинн, 2013. – 04.12.

Україна може опинитися в газовому питанні в такій же сильній залежності від Росії, як і Вірменія. Кремль однозначно дає зрозуміти, що шлях до дешевих енергоносіїв лежить через Митний союз, з подальшою купівлею важливих транспортних систем газопостачання російським „Газпромом”. У ході візиту до Вірменії Путін фактично показав, що може надалі чекати і Україну.

Ализаде, Фуад Газовая удавка / Ф. Ализаде // Зеркало. – Баку, 2013. – 03.12.

НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА

Схожа на сенсацію новина прийшла з України: там з 2014 року скасовується призов на військову службу. А ще раніше Київ оголосив, що має намір скоротити свої Збройні сили вдвічі – зі 140 тисяч до 70 тисяч військовослужбовців. Про стан армій країн колишнього Союзу розповідає „Комсомольська правда”.

Что стало с армией советской империи // Новое время. – Ереван, 2013. – 05.12.

СУСПІЛЬСТВО

Коли в Києві скинули з п’єдесталу пам’ятник Леніну, в задрісному спостереженні багатьох росіян за подіями в Україні

настала кульмінація. Це нагадало про один із найбільш символічних, радісних і зрештою очікуваних моментів в історії самої Росії, коли після невдалого путчу в серпні 1991-го в Москві знесли пам'ятник засновнику таємної поліції Феліксу Дзержинському, встановлений біля будівлі КДБ.

Gessen, Masha *Statue Symbols = [Пам'ятники – символи] / M. Gessen // International Herald Tribune. – New York, 2013. – 09.12.*

Україна зайняла 102-е місце в щорічному світовому рейтингу благодійності. У 2010 році, коли він був вперше опублікований, Україна була 150-ю, в 2011-му – 105-ю, в 2012-му – 111-ю.

Лопатина, Ирина *Украина поднялась в рейтинге благотворительности / И. Лопатина // Коммерсантъ. – М., 2013. – 05.12. – № 224.*

ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ

Президент України Віктор Янукович наголошує на важливості реформування енергетичної галузі для адаптації її до європейських норм. „Україна проводить плідну роботу з адаптації національного законодавства до європейських норм, забезпечує їх практичну імплементацію, а також модернізацію енергетичної інфраструктури для забезпечення технічної можливості торгівлі енергоресурсами”, – сказав глава держави в ході урочистих зборів з нагоди Дня енергетика в Києві. За його словами, необхідність модернізації енергетичної галузі викликана скороченням природних запасів вуглеводнів, різким коливанням цін на енергоносії та підвищенням екологічних вимог. При цьому В. Янукович підкреслив, що Україна з метою поліпшення стану екології приділяє значну увагу розвитку альтернативної енергетики і впровадженню нових технологій.

Президент Украины отмечает важность модернизации энергетической отрасли // Жэньминь жибао. – Пекин, 2013. – 21.12.

ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Поблизу Борисполя (Київська обл.) невідомі побили журналістку і активістку Тетяну Чорновол. Генпрокурор України Віктор Пшонка прийняв лідера парламентської фракції „Батьківщина” Арсенія Яценюка, який передав запис з відеореєстратора автомобіля Тетяни Чорновол. Він переконаний, що напад на журналістку „був пов’язаний виключно з журналістською діяльністю”. Тетяна Чорновол проводила десятки розслідувань щодо діяльності чиновників.

В избиении журналистки и активистки евромайдана Татьяна Чорновол оппозиция обвиняет власть // Независимая газета. – М., 2013. – 26.12.

СПОРТ

Чемпіон світу за версією WBC у суперважкій вазі і лідер опозиційної партії „УДАР” Віталій Кличко оголосив про призупинення спортивної кар’єри через активну участь в політичному житті України. „Я повністю сконцентрований на політичній кар’єрі в Україні і відчуваю, що саме тут я більше потрібен людям”, – цитують всесвітньо відомого українського боксера місцеві ЗМІ. В. Кличко також заявив, що рішення Всесвітньої боксерської ради залишає за ним можливість повернення на ринг, хоча в умовах політичної кризи в Україні боксер цього собі поки не уявляє. У разі відновлення кар’єри В. Кличко отримає першочергове право зустрітися з діючим володарем титулу WBC.

Украинский боксер Виталий Кличко приостанавливает спортивную карьеру ради политики // Жэньминь жибао. – Пекин, 2013. – 18.12.

За результатами жеребкування Міжнародного турніру на Кубок Співдружності-2014 з футболу, яке відбулося в Москві, молодіжна збірна Таджикистану (U-21) потрапила до групи „А” разом із командами Естонії, України та Киргизстану.

Молодежная сборная Таджикистана на Кубке Содружества-2014 сыграет с Эстонией, Украиной и Кыргызстаном // Жэньминь жибао. – Пекин, 2013. – 04.12.

ТУРИЗМ

З початку січня по кінець вересня в Міжнародному аеропорту Дубаї оформлено на 62 відсотки більше українців, ніж торік. В Дубаї регулярно летять літаки з Києва, а також з великих регіональних міст: Донецька і Харкова. Начальник відділу міжнародних зв'язків Дубаї Салех аль Джезир також зазначив, що з січня по вересень на 87 відсотків зросли обсяги торгівлі між Україною і Дубаї.

Turystyka Ukraińcy pokochali Dubaj = [Українці покохали Дубаї] / Turystyka // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2013. – 23.12.

ІНФОРМАЦІЯ

Російський підприємець Олександр Лебедев на сторінках фінансованої ним газети Independent намагається на основі власного досвіду зрозуміти, чому в Україні так складно вести справи. Автор починає з розповіді про те, як в Сімферополі місцева влада вирішила знести будівлю XIX століття, яка йому належить і в якій планувалося розміститися черговий готель підприємця. „Навіщо ж вони це зробили? – Дивується Лебедев. – Від цього всі тільки програли. Бізнесмен втратив час і гроші. Сімферополь, завантажений транспортний вузол відпочиваючих, якому хронічно не вистачає місць, де можна розміститися на ніч, не отримав першокласний готель. Усі ми позбулися місця, де в громадянську війну поет Осип Мандельштам доглядав за молодою Мариною Цвєтаєвої за тарілкою рідкого супу в старовинній порцеляновій мисці”.

Lebedev, Alexander Hard to get ahead in Ukraine with the Luddite saboteurs = [На Україні важко чогось досягти через саботажників – луддитів] / A. Lebedev // The Independent. – London, 2013. – 18.12.

У Києві у палаці „Україна” має відбутися загальнонаціональний круглий стіл, який повинен примирити владу і опозицію. Віктор Янукович підтримав ідею першого глави незалежної України Леоніда Кравчука про пошук виходу з політичної кризи за круглим столом.

Соколовская, Янина *Украинцы будут мириться за столом / Я. Соколовская // Известия. – М., 2013. – 11.12.*

Делегація від України планує виїхати в Брюссель на чолі з першим віце-прем'єром Арбузовим. Український лідер заявив про це на зустрічі з трьома колишніми президентами країни.

Украина в Брюсселе *намерена обсудить вопрос об ассоциации с Евросоюзом // Известия. – М., 2013. – 11.12.*

Комп'ютерна верстка

Є. Глушук

Підп. до друку 23.01.2014
Формат 60x84/16. Друк. офс. Папір офс.
Видається в друкованому та електронному вигляді.

Видруковано в науково-видавничому центрі НБУВ.
НБУВ, пр-т 40-річчя Жовтня, 3, Київ, 03039, Україна

Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 5358 від 3.08.2001